

ZAKON O PATENTIMA

I.OSNOVNE ODREDBE

Predmet Član 1

Ovim zakonom uređuje se pravna zaštita pronalazaka patentom.

Teritorijalna primjena Član 2

Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na moru i podmorju uz teritoriju Crne Gore na kojem Crna Gora ima suverena prava ili nadležnosti u skladu sa međunarodnim pravom.

Ravnopravnost stranih i domaćih lica Član 3

- (1) Strana pravna i fizička lica, u pogledu registracije i pravne zaštite pronalazaka u Crnoj Gori, uživaju ista prava kao i domaća pravna i fizička lica, ako to proizilazi iz potvrđenih međunarodnih ugovora ili načela uzajamnosti.
- (2) Postojanje uzajamnosti iz stava 1 ovog člana dokazuje lice koje se na uzajamnost poziva.

Zastupanje Član 4

- (1) Strano pravno ili fizičko lice koje nema sjedište, odnosno odobreno stalno nastanjenje ili privremeni boravak na teritoriji Crne Gore u postupku pred organom uprave nadležnim za poslove intelektualne svojine (u daljem tekstu: nadležni organ), mora da zastupa pravno ili fizičko lice upisano u Registar zastupnika koji vodi nadležni organ (u daljem tekstu: zastupnik) ili advokat upisan u imenik Advokatske komore Crne Gore.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, strano pravno ili fizičko lice može samostalno bez zastupnika da:
  - 1) podnosi prijave za priznanje patenta (u daljem tekstu: prijava patenta), i preduzima radnje vezane za utvrđivanje datuma podnošenja prijave patenta,
  - 2) podnosi prepise prve prijave patenta kad zahtijeva pravo prvenstva iz člana 32 ovog zakona,
  - 3) plaća administrativne takse i naknade troškova postupka predviđene ovim zakonom, i

- 4) prima obavještenja od nadležnog organa u vezi sa postupcima iz tač. 1 do 3 ovog stava.
- (3) U slučaju preduzimanja radnji iz stava 2 ovog člana, strano fizičko ili pravno lice dužno je da nadležnom organu dostavi adresu za prijem pismena koja mora biti na teritoriji Crne Gore.
- (4) Strano pravno ili fizičko lice koje ne imenuje zastupnika ili ne dostavi adresu za prijem pismena u skladu sa stavom 3 ovog člana, nadležni organ će pisanim putem pozvati da u roku od tri mjeseca od prijema poziva imenuje zastupnika ili dostavi adresu za prijem pismena.
- (5) Ako strano pravno ili fizičko lice ne postupi po pozivu iz stava 4 ovog člana, nadležni organ će odbaciti podnesak, a dostavljanje će se izvršiti javnim putem na oglasnoj tabli nadležnog organa.
- (6) Izuzetno od stava 1 ovog člana, taksu za održavanje prava iz prijave patenta i priznatog patenta može platiti bilo koje lice u ime i za račun podnosioca prijave patenta ili nosioca patenta.

II.PREDMET ZAŠTITE PATENTOM

Patentibilni pronalasci

Član 5

- (1) Patent je pravo koje se priznaje za svaki pronalazak iz bilo koje oblasti tehnike, koji je nov, koji ima inventivni nivo i koji je industrijski primjenjiv.
- (2) Predmet pronalaska koji se štiti patentom može biti proizvod (kao npr. uređaj, supstanca, kompozicija) ili postupak.
- (3) Predmet pronalaska koji se štiti patentom može se odnositi i na:
  - 1) proizvod koji se sastoji od biološkog materijala ili koji sadrži biološki materijal;
  - 2) postupak kojim je biološki materijal proizveden, obrađen ili korišćen;
  - 3) biološki materijal koji je izolovan iz prirodne sredine ili je proizveden tehničkim postupkom, iako je prethodno postojao u prirodi.
- (4) Biološki materijal, u smislu ovog zakona, je materijal koji sadrži genetsku informaciju i koji je sposoban da se sam reprodukuje ili da bude reprodukovan u biološkom sistemu (npr. mikroorganizam, biljna ili životinjska ćelijska kultura, sekvenca gena).
- (5) Ne smatraju se pronalascima, u smislu ovog zakona, naročito:
  - 1) otkrića, naučne teorije i matematičke metode;
  - 2) estetske kreacije;
  - 3) planovi, pravila i postupci za obavljanje intelektualnih djelatnosti, za igranje igara ili za obavljanje poslova;
  - 4) programi računara;
  - 5) prikazivanje informacija.

- (6) Predmeti ili aktivnosti iz stava 5 ovog člana isključeni su iz zaštite samo u mjeri u kojoj se prijava patenta ili patent odnosi na taj predmet ili aktivnost, kao takve.

Patentibilnost ljudskog tijela i njegovih elemenata

Član 6

- (1) Pronalasci koji se odnose na ljudsko tijelo, razne stadijume njegovog formiranja i razvoja, kao i na jednostavno otkriće jednog od njegovih elemenata, uključujući sekvence ili djelimične sekvence gena ne mogu biti patentibilni.
- (2) Element izolovan iz ljudskog tijela ili proizveden tehničkim postupkom, uključujući sekvence ili djelimične sekvence gena može biti patentibilan, i u slučaju kada je struktura tog elementa identična strukturi prirodnog elementa.
- (3) Industrijska primjena sekvence ili djelimične sekvence gena mora biti otkrivena u prijavi patenta na dan njenog podnošenja.

Izuzeci od patentibilnosti

Član 7

- (1) Neće se smatrati patentibilnim:

- 1) pronalasci čija bi komercijalna upotreba bila protivna javnom poretku ili moralu, a naročito:
  - postupci kloniranja ljudskih bića;
  - postupci za promjenu genetskog identiteta germinativnih ćelija ljudskih bića;
  - korišćenje ljudskog embriona u industrijske ili komercijalne svrhe;
  - postupci izmjene genetskog identiteta životinja, ako je vjerovatno da ti postupci izazivaju patnju životinja, bez postizanja značajne medicinske koristi za čovjeka ili životinju, kao i životinje koje su rezultat tih postupaka;
- 2) pronalasci koji se odnose na hirurške ili dijagnostičke postupke ili postupke liječenja koji se primjenjuju neposredno na ljudskom ili životinjskom tijelu, osim proizvoda, i posebno, supstanci ili kompozicija koje se primjenjuju u tom postupku;
- 3) biljna sorta ili životinjska rasa ili bitno biološki postupak za dobijanje biljke ili životinje, osim:
  - biotehnološkog pronalaska koji se odnosi na biljku ili životinju, ako tehnička izvodljivost pronalaska nije ograničena na određenu biljnu sortu ili životinjsku rasu;
  - mikrobiološkog ili drugog tehničkog postupka ili proizvoda dobijenog tim postupkom, osim biljne ili životinjske vrste.

- (2) Neće se smatrati da je upotreba iz stava 1 tačka 1 ovog člana protivna javnom poretku ili moralu samo zato što je ta upotreba zabranjena zakonom ili drugim propisom.

- (3) U smislu ovog zakona:

- 1) biljna sorta ima značenje koje je određeno zakonom koji uređuje zaštitu biljnih sorti;

- 2) bitno biološki postupak za dobijanje biljaka ili životinja je postupak koji se u potpunosti sastoji od prirodnih pojava kao što su ukrštanje ili selekcija;
- 3) mikrobiološki postupak je postupak koji obuhvata ili se izvodi na mikrobiološkom materijalu ili proizvodi takav materijal;
- 4) biotehnološki pronalazak je pronalazak koji se odnosi na proizvod koji se sastoji ili koji sadrži biološki materijal ili na postupak pomoću kojeg je biološki materijal proizveden, obrađen ili korišćen.

III. USLOVI ZAŠTITE PATENTOM I PRAVO NA STICANJE PATENTA

Novost pronalaska

Član 8

- (1) Pronalazak je nov ako nije sadržan u stanju tehnike.
- (2) Stanje tehnike, u smislu ovog zakona, čini:
  - 1) sve što je dostupno javnosti prije datuma podnošenja prijave patenta, pisanim ili usmenim opisom, upotrebom ili na bilo koji drugi način, i
  - 2) sadržaj svih prijava pronalazaka koje imaju dejstvo u Crnoj Gori, onakvih kakve su podnijete, koje imaju raniji datum podnošenja od datuma iz tačke 1 ovog stava, a koje su objavljene na taj datum ili kasnije, na način predviđen ovim zakonom.
- (3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne isključuju mogućnost zaštite patentom supstance ili kompozicije sadržane u stanju tehnike koje se primjenjuju u hirurškom ili dijagnostičkom postupku ili u postupku liječenja, pod uslovom da njihova primjena u tim postupcima nije sadržana u stanju tehnike.
- (4) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne isključuju mogućnost zaštite patentom supstance ili kompozicije iz stava 3 ovog člana koje se primjenjuju u posebnim hirurškim, dijagnostičkim ili terapijskim postupcima, pod uslovom da takva upotreba nije sadržana u stanju tehnike.

Otkrivanje pronalaska bez štetnih posljedica

Član 9

Smatra se novim i pronalazak koji je bio sadržan u stanju tehnike u periodu do šest mjeseci prije podnošenja prijave patenta, zbog ili kao posljedica:

- 1) očigledne zloupotrebe u odnosu na podnosioca prijave patenta ili njegovog pravnog prethodnika, ili
- 2) izlaganja pronalaska, od strane podnosioca prijave patenta ili njegovog pravnog prethodnika, na zvaničnoj ili zvanično priznatoj međunarodnoj izložbi koja ispunjava uslove iz Konvencije o međunarodnim izložbama zaključene 22. novembra 1928. godine u Parizu, sa svim kasnijim revizijama, pod uslovom da podnosilac prijave patenta, prilikom podnošenja prijave patenta, navede da je pronalazak bio izložen i da u roku od četiri mjeseca od dana podnošenja prijave patenta nadležnom organu podnese o tome odgovarajuću potvrdu.

Inventivni nivo pronalaska

Član 10

- (1) Pronalazak ima inventivni nivo ako za stručnjaka iz odgovarajuće oblasti ne proizilazi, na očigledan način, iz stanja tehnike.
- (2) Prilikom ispitivanja da li pronalazak ima inventivni nivo ne uzima se u obzir sadržina prijava iz člana 8 stav 2 tačka 2 ovog zakona.

Industrijska primjenljivost

Član 11

Pronalazak je industrijski primjenljiv ako se predmet pronalaska može proizvesti ili upotrijebiti u bilo kojoj grani industrije i poljoprivredi.

Subjekti zaštite

Član 12

- (1) Pravo na sticanje i zaštitu patenta ima pronalazač ili njegov pravni sljedbenik, odnosno u slučajevima predviđenim ovim zakonom, poslodavac ili njegov pravni sljedbenik.
- (2) Ako je više pronalazača došlo do pronalaska zajedničkim radom, pravo na zaštitu pripada svim pronalazačima.
- (3) Pronalazačem se ne smatra lice koje je pronalazaču pružalo tehničku pomoć.

Prava pronalazača

Član 13

- (1) Pronalazač ima pravo da u tom svojstvu bude naveden u prijavi patenta, spisima, registrima, ispravama i publikacijama o njegovom pronalasku na način određen ovim zakonom.
- (2) Prava pronalazača koji je stvorio pronalazak u radnom odnosu i prava organizacije u kojoj je pronalazak nastao utvrđuju se ovim zakonom, opštim aktima i ugovorom između poslodavca i zaposlenog, odnosno njihovih predstavnika.

IV. POSTUPAK ZA PRIZNANJE PATENTA

1. Zajedničke odredbe o postupku

Postupak pred nadležnim organom

Član 14

- (1) Pravna zaštita pronalazaka ostvaruje se u upravnom postupku koji vodi nadležni organ.
- (2) U postupku iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe zakona kojim je uređen

opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

- (3) Na rješenja nadležnog organa može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za poslove industrijske svojine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Uvid u prijavu patenta Član 15

- (1) Tokom postupka za zaštitu pronalaska nadležni organ ne smije dozvoliti ni jednom licu ili organu uvid u prijavu patenta prije njenog objavljivanja.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, nadležni organ može dozvoliti uvid u prijavu patenta prije njenog objavljivanja na pisani zahtjev podnosioca prijave patenta ili lica koje on ovlasti.

Administrativne takse i naknade posebnih troškova postupka Član 16

- (1) U postupku pred nadležnim organom plaćaju se administrativne takse u skladu sa zakonom kojim su uređene administrativne takse, naknade posebnih troškova postupka i naknade troškova za pružanje informacionih usluga.
- (2) Visinu naknada posebnih troškova postupka i naknada troškova za pružanje informacionih usluga utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Registri Član 17

- (1) Nadležni organ vodi Registar prijave patenata, Registar patenata, Registar sertifikata o dodatnoj zaštiti i Registar zastupnika.
- (2) Registri iz stava 1 ovog člana su javne knjige.
- (3) Izvod iz registara iz stava 1 ovog člana, izdaje nadležni organ na zahtjev zainteresovanog lica, uz koji prilaže dokaz o uplati administrativne takse.
- (4) Sadržina i način vođenja registara iz stava 1 ovog člana, kao i način izdavanja i sadržina izvoda uređuju se propisom Ministarstva.

Ispravljanje grešaka u dokumentima Član 18

- (1) Na zahtjev podnosioca prijave patenta odnosno nosioca patenta ili po službenoj dužnosti, nadležni organ je dužan da zaključkom ispravi greške u imenima ili brojevima, pisanju ili računanju, kao i druge očigledne neispravnosti u registrima,

patentnim dokumentima ili objavama u službenom glasilu koje izdaje nadležni organ (u daljem tekstu: službeno glasilo).

- (2) Za podnošenje zahtjeva za ispravljanje greške iz stava 1 ovog člana plaća se naknada posebnih troškova postupka samo ako je grešku napravio podnosilac prijave patenta odnosno nosilac patenta.
- (3) Ako je prijava patenta već objavljena, ispravke iz stava 1 ovog člana, objavljuju se u službenom glasilu.
- (4) Način podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, uređuje se propisom Ministarstva.

Objavljivanje u službenom glasilu

Član 19

Podaci predviđeni ovim zakonom i propisima donijetim za izvršavanje ovog zakona objavljuju se u službenom glasilu.

Dostupnost informacija

Član 20

- (1) Nadležni organ dužan je da na zahtjev pravnim i fizičkim licima učini dostupnim prijave patenta objavljene u službenom glasilu i priznate patente, kao i informacije o stanju tehnike i o pravima kojima se štite pronalasci.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, prilaže se dokaz o uplati naknade posebnih troškova postupka.
- (3) Način pružanja usluga iz stava 1 ovog člana, uređuje se propisom Ministarstva.

2. Pokretanje postupka za priznanje patenta

Podnošenje prijave

Član 21

- (1) Postupak za priznanje patenta pokreće se podnošenjem prijave patenta nadležnom organu.
- (2) Prijava patenta podnosi se na crnogorskom jeziku.
- (3) Prijava patenta može se podnijeti na stranom jeziku, uz koju se prilaže njen prevod na crnogorski jezik.
- (4) Prijava patenta podnosi se u pisanom obliku, neposredno ili poštom.
- (5) Prijava patenta kojom se zahtijeva zaštita pronalaska u inostranstvu podnosi se u skladu sa ovim zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.
- (6) Pravna zaštita pronalazaka u Crnoj Gori ostvaruje se i putem prijave patenta koja je podnijeta u inostranstvu, ako je to u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.

- (7) Prijava iz stava 6 ovog člana ima isto pravno dejstvo kao i prijava patenta podnijeta u Crnoj Gori, ako odgovarajućim međunarodnim ugovorima nije drukčije određeno.

Jedinstvo pronalaska **Član 22**

- (1) Za svaki pronalazak podnosi se, po pravilu, posebna prijava patenta.
- (2) Jednom prijavom patenta može se tražiti priznanje patenta za više pronalazaka samo ako su ti pronalasci međusobno povezani tako da ostvaruju jedinstvenu pronalazačku zamisao.

Sadržina prijave patenta **Član 23**

- (1) Prijava patenta mora da sadrži:
- 1) zahtjev za priznanje patenta;
  - 2) opis pronalaska;
  - 3) jedan ili više zahtjeva za zaštitu pronalaska patentom (u daljem tekstu: patentni zahtjevi);
  - 4) nacrt na koji se pozivaju opis i zahtjevi, u odgovarajućem slučaju;
  - 5) apstrakt.
- (2) Način podnošenja i prilozi uz prijavu patenta, način sastavljanja pojedinih djelova prijave patenta, kao i podaci od značaja za deponovanje biološkog materijala iz člana 25 stav 2 ovog zakona bliže se uređuju propisom Ministarstva.

Zahtjev za priznanje patenta **Član 24**

- (1) Zahtjev za priznanje patenta sadrži izričito naznačenje da se traži priznanje patenta, podatke o podnosiocu prijave patenta, podatke o pronalazaču, odnosno napomenu o izjavi da pronalazač ne želi da bude naveden u prijavi patenta i naziv pronalaska koji odražava njegovu suštinu.
- (2) Nadležni organ ne provjerava da li podnosilac prijave patenta ima pravo na zaštitu.
- (3) Ako pronalazač ne želi da njegovo ime bude navedeno u zahtjevu za priznanje patenta, kao ni u drugim ispravama predviđenim ovim zakonom, podnosilac prijave patenta je dužan da, najkasnije u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja prijave patenta, dostavi nadležnom organu pisanu izjavu pronalazača o tome.

Opis pronalaska **Član 25**

- (1) Pronalazak mora biti opisan potpuno i jasno, tako da ga stručnjak iz odgovarajuće oblasti može izvesti.

- (2) Ako se pronalazak odnosi na biološki materijal i ako ga nije moguće izvesti na osnovu opisa pronalaska, smatraće se da opis pronalaska ispunjava uslov iz stava 1 ovog člana ako je uzorak prirodno obnovljivog biološkog materijala deponovan u nadležnoj ustanovi najkasnije na datum podnošenja prijave patenta.
- (3) Nadležna ustanova iz stava 2 ovog člana je ustanova koja je određena na osnovu Budimpeštanskog sporazuma o priznanju depozita mikroorganizama radi postupka patentiranja, zaključenog 28. aprila 1977. godine, sa svim kasnijim revizijama.

Patentni zahtjevi **Član 26**

- (1) Patentnim zahtjevima određuje se predmet čija se zaštita traži.
- (2) Zahtjevi iz stava 1 ovog člana moraju biti jasni, sažeti i u potpunosti podržani opisom pronalaska.

Apstrakt **Član 27**

Apstrakt je kratak sadržaj suštine pronalaska, koji služi isključivo za tehničko informisanje.

Sadržina prijave patenta potrebna za priznanje datuma podnošenja **Član 28**

Za priznanje datuma podnošenja prijave patenta potrebno je da prijava patenta podnijeta nadležnom organu na taj datum sadrži:

- 1) naznačenje da se traži priznanje patenta;
- 2) podatke o podnosiocu prijave patenta ili kontakt podatke podnosioca prijave, i
- 3) dio koji na prvi pogled izgleda kao opis pronalaska iako ne ispunjava propisane uslove, ili upućivanje na ranije podnesenu prijavu patenta.

Razdvajanje prijave patenta **Član 29**

- (1) Podnosilac prijave patenta može, sam ili na zahtjev nadležnog organa, predmet prijave patenta kojoj je priznat datum podnošenja (prvobitna prijava) razdvojiti na dvije ili više samostalnih prijave patenta (izdvojena prijava), pod uslovom da se prvobitna prijava odnosi na više pronalazaka koji nisu međusobno povezani jedinstvenom pronalazačkom zamisli iz člana 22 ovog zakona.
- (2) Razdvajanje prvobitne prijave patenta dozvoljeno je do donošenja rješenja o priznanju patenta.
- (3) Izdvojena prijava patenta može imati za predmet samo ono što je sadržano u prvobitnoj prijavi i zadržava datum podnošenja prvobitne prijave i, ako ima osnova, uživa pravo prvenstva te prijave.

Izmjene prijave patenta u toku postupka

Član 30

- (1) Prijava patenta kojoj je priznat datum podnošenja ne može biti naknadno izmijenjena promjenom koja bi predstavljala proširenje predmeta čija se zaštita traži.
- (2) Izmjene i dopune podataka sadržanih u prijavi patenta kojima se ne proširuje predmet prijave patenta mogu se vršiti do donošenja rješenja po prijavi patenta.

3.Pravo prvenstva

Priznanje prava prvenstva

Član 31

- (1) Ako su dva ili više pronalazača, nezavisno jedan od drugog, stvorili isti pronalazak, prvenstvo u pogledu prava na priznanje patenta ima podnosilac prijave patenta sa ranijim datumom podnošenja.
- (2) Pravo prvenstva priznaje se od datuma podnošenja prijave patenta nadležnom organu, ako su ispunjeni uslovi za priznanje prava prvenstva iz člana 32 ovog zakona.

Pravo međunarodnog prvenstva

Član 32

- (1) Pravnom ili fizičkom licu koje je u državi, odnosno za državu članicu Pariske unije za zaštitu industrijske svojine (u daljem tekstu: Pariska unija) ili u državi članici odnosno za državu članicu Svjetske trgovinske organizacije podnijelo urednu prijavu patenta za bilo koji oblik zaštite pronalaska, ili njegovom pravnom sljedbeniku odnosno nasljedniku, priznaće se u Crnoj Gori pravo prvenstva od datuma podnošenja te prijave patenta, pod uslovom da:
  - 1) to pravo prvenstva zahtijeva prilikom podnošenja prijave patenta za zaštitu istog pronalaska, ili naknadno, najkasnije u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja prijave patenta, i
  - 2) od dana podnošenja prve uredne prijave patenta u državi, odnosno za državu članicu Pariske unije ili u državi članici, odnosno za državu članicu Svjetske trgovinske organizacije do dana podnošenja prijave patenta nadležnom organu nije proteklo više od 12 mjeseci.
- (2) Zahtjev kojim se traži pravo prvenstva u skladu sa stavom 1 ovog člana, obavezno sadrži podatke o datumu podnošenja prijave patenta koja je osnov za priznanje prava prvenstva, broj prijave patenta i državu članicu Pariske unije ili članicu Svjetske trgovinske organizacije u kojoj, odnosno za koju je prijava patenta podnesena i međunarodnu organizaciju kojoj je podnesena.
- (3) Urednom prijavom patenta, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se svaka prijava patenta kojoj je priznat datum podnošenja prema nacionalnom zakonodavstvu bilo koje države članice Pariske unije, članice Svjetske trgovinske organizacije ili u skladu sa međunarodnim ugovorima, bez obzira na kasniju pravnu sudbinu te prijave.

Dostavljanje dokaza o zatraženom pravu prvenstva

Član 33

- (1) Podnosilac prijave patenta koji namjerava da traži pravo prvenstva iz člana 32 stav 1 ovog zakona dužan je da podnese nadležnom organu prepis te prijave ovjeren od nadležnog organa države članice Pariske unije ili članice Svjetske trgovinske organizacije kojem je ta prijava podnesena najkasnije u roku od 16 mjeseci od najranijeg zahtijevanog datuma prvenstva.
- (2) Uz prepis prijave iz stava 1 ovog člana, ukoliko nadležni organ ili nadležni sud to ocijene potrebnim, dostavlja se ovjeren prevod na crnogorskom jeziku.

Višestruko pravo prvenstva

Član 34

- (1) Podnosilac prijave patenta može, pod uslovima iz člana 32 stav 1 ovog zakona, zahtijevati priznanje višestrukog prava prvenstva na osnovu više ranije podnesenih prijava patenta u jednoj ili više, odnosno za jednu ili više država članica Pariske unije ili članica Svjetske trgovinske organizacije.
- (2) U slučaju priznanja višestrukog prava prvenstva, rokovi koji prema ovom zakonu teku od datuma prvenstva računaju se od najranijeg datuma višestrukog prvenstva.

Karakteristike pronalaska na koje se odnosi zahtjev za priznanje prava prvenstva

Član 35

- (1) Zahtjev za priznanje jednog ili višestrukog prava prvenstva može se odnositi samo na one karakteristike pronalaska koje su opisane u bilo kom dijelu prijave patenta, odnosno u prijavama patenta na osnovu kojih se pravo prvenstva zahtijeva.
- (2) Ako se određene karakteristike pronalaska za koje se zahtijeva pravo prvenstva ne nalaze u patentnim zahtjevima iznijetim u ranijoj prijavi patenta, pravo prvenstva se može priznati ako se te karakteristike mogu utvrditi iz svih sastavnih djelova prijave patenta.

Datum priznatog prava prvenstva

Član 36

Datum priznatog prava prvenstva smatra se datum podnošenja prijave patenta u vezi sa primjenom člana 8 stav 2 i člana 31 ovog zakona.

Obnova prava prvenstva

Član 37

- (1) Ako je prijava patenta za koju se zahtijeva pravo prvenstva iz prve prijave patenta, uprkos dužnoj pažnji koju su zahtijevale okolnosti, podnesena na datum koji je kasniji od datuma na

koji ističe period prvenstva iz člana 32 stav 1 tačka 2 ovog zakona, ali u okviru roka od dva mjeseca od tog datuma, podnosilac prijave patenta može podnijeti zahtjev za obnovu prava prvenstva.

- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti u roku od dva mjeseca od datuma isteka perioda prvenstva.
- (3) Nadležni organ će usvojiti zahtjev za obnovu prava prvenstva, pod uslovom da:
  - 1) podnosilac navede opravdane razloge i dostavi dokaze da je do propuštanja roka u kojem se priznaje pravo prvenstva došlo uprkos dužnoj pažnji koju su zahtijevale okolnosti; i
  - 2) plati propisane administrativne takse i naknade posebnih troškova postupka.
- (4) Ako nadležni organ utvrdi da zahtjev za obnovu prava prvenstva treba odbiti u cjelosti ili djelimično, dužan je da prethodno obavijesti podnosioca zahtjeva o razlozima za odbijanje zahtjeva i pozove ga da se u roku od dva mjeseca od dana prijema poziva izjasni o tim razlozima.
- (5) Na obrazloženi zahtjev podnosioca zahtjeva za obnovu prava prvenstva rok iz stava 4 ovog člana može biti produžen za jedan mjesec.

Ispravka i dopuna prava prvenstva

Član 38

- (1) Podnosilac prijave patenta može podnijeti zahtjev za ispravku ili dopunu zahtjeva za priznanje prava prvenstva u roku od 16 mjeseci od datuma prava prvenstva ili, ako bi ispravka ili dopuna uzrokovala promjenu datuma prava prvenstva, u roku od 16 mjeseci od tako promijenjenog datuma prvenstva, s tim da je važeći onaj rok od 16 mjeseci koji ističe ranije, pod uslovom da je takav zahtjev podnesen u roku od četiri mjeseca od datuma podnošenja prijave patenta.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, podnosilac je dužan da dostavi dokaz o uplati propisane administrativne takse i naknade posebnih troškova postupka.
- (3) Ako je radi ispravke ili dopune zahtjeva za priznanje prava prvenstva promijenjen datum prava prvenstva koje se zahtijeva, rokovi se računaju od promijenjenog datuma prava prvenstva.
- (4) Zahtjev iz stava 1 ovog člana ne može se podnijeti nakon što je podnosilac prijave patenta podnio zahtjev za objavu prijave patenta u skladu sa članom 44 stav 2 ovog zakona, osim ako je taj zahtjev povučen prije završetka tehničkih priprema za objavu prijave patenta.

4. Ispitivanje i objava prijave patenta

Priznanje datuma podnošenja prijave patenta

Član 39

- (1) Po prijemu prijave patenta nadležni organ ispituje da li su ispunjeni uslovi za priznanje datuma podnošenja prijave patenta iz člana 28 ovog zakona.

- (2) Ako utvrdi da su ispunjeni svi uslovi iz člana 28 ovog zakona, nadležni organ donosi zaključak o priznanju datuma podnošenja prijave patenta.
- (3) Ako utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi iz člana 28 ovog zakona, nadležni organ je dužan da pozove podnosioca prijave patenta da, u roku od tri mjeseca od dana prijema obavještenja, otkloni utvrđene nedostatke, uz upozorenje da će prijava patenta biti odbačena ako se nedostaci ne otklone u navedenom roku.
- (4) Ako podnosilac prijave patenta otkloni nedostatke u roku iz stava 3 ovog člana, nadležni organ zaključkom priznaje kao datum podnošenja prijave patenta datum kada je podnosilac prijave patenta otklonio utvrđene nedostatke.
- (5) Ako podnosilac prijave patenta ne otkloni nedostatke u roku iz stava 3 ovog člana, nadležni organ zaključkom odbacuje prijavu patenta.
- (6) Ako prijava patenta sadrži poziv na nacрте koji nijesu sadržani u prijavi patenta ili utvrdi da nedostaje dio opisa pronalaska, nadležni organ je dužan da pozove podnosioca prijave patenta da, u roku od tri mjeseca od dana prijema obavještenja, dostavi nacрте odnosno djelove opisa koji nedostaju.
- (7) Ako podnosilac prijave patenta dostavi nacрте odnosno dio opisa koji nedostaje u roku iz stava 6 ovog člana, kao datum podnošenja prijave patenta smatra se datum njihovog prijema.
- (8) Ukoliko nacрти ili djelovi opisa pronalaska ne budu dostavljeni u roku iz stava 6 ovog člana, smatraće se da se podnosilac na njih nije ni pozvao.
- (9) Prijava patenta kojoj je priznat datum podnošenja upisuje se u Registar prijave patenta.

Uvjerenje o pravu prvenstva Član 40

- (1) Nadležni organ izdaje uvjerenje o pravu prvenstva na zahtjev podnosioca prijave patenta, uz koji se prilaže dokaz o plaćenju propisane administrativne takse i naknadi posebnih troškova postupka.
- (2) Sadržinu zahtjeva za izdavanje uvjerenja i sadržinu uvjerenja o pravu prvenstva propisuje Ministarstvo.

Formalno ispitivanje prijave patenta Član 41

- (1) Nakon priznanja datuma podnošenja prijave patenta nadležni organ ispituje da li je:
  - 1) plaćena administrativna taksa za podnošenje prijave patenta;
  - 2) podnijet ovjereni prevod prijave patenta na crnogorski jezik, ako je prijava patenta dostavljena na stranom jeziku;
  - 3) u odgovarajućem slučaju, dostavljeno uredno punomoćje zastupnika;
  - 4) u prijavi patenta naznačen pronalazač;
  - 5) prijava patenta podnesena preko zastupnika iz člana 4 ovog zakona ako je podnosilac prijave patenta strano lice;

- 6) su sadržina prijava patenta i prilozi uz prijavu u skladu sa članom 23 ovog zakona, i
  - 7) zahtjev za priznanje prava prvenstva u skladu sa uslovima iz člana 32 ovog zakona, ako je pravo prvenstva zahtijevano.
- (2) Ako prijava patenta ne ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, nadležni organ je dužan da, uz navođenje razloga, pozove podnosioca prijave patenta da u roku koji ne može biti kraći od 60 ni duži od 90 dana otkloni utvrđene nedostatke.
  - (3) Na obrazloženi zahtjev podnosioca prijave patenta, nadležni organ može produžiti rok iz stava 2 ovog člana za vrijeme koje smatra opravdanim, ali ne duže od 90 dana.
  - (4) Ako podnosilac prijave patenta ne otkloni nedostatke u vezi sa stavom 1 tač. 1 do 6 ovog člana u roku iz st.2 i 3 ovog člana, nadležni organ će zaključkom odbaciti prijavu patenta.
  - (5) Ako podnosilac prijave patenta u roku iz st. 2 i 3 ovog člana ne otkloni nedostatke u vezi sa zahtjevom za priznanje prava prvenstva iz stava 1 tačka 7 ovog člana, nadležni organ će odbiti zahtjev za priznanje prava prvenstva.

Ispitivanje uslova za priznanje patenta

Član 42

- (1) Ispitivanjem uslova za priznanje patenta utvrđuje se da li je predmet prijave patenta:
  - 1) pronalazak koji se ne smatra patentibilnim u skladu sa članom 5 stav 5 i čl. 6 i 7 ovog zakona;
  - 2) pronalazak za koji se nedvosmisleno može utvrditi da nije industrijski primjenjiv u skladu sa članom 11 ovog zakona.
- (2) Prijava patenta za koju je nadležni organ utvrdio da ispunjava uslove za priznanje iz stava 1 ovog člana objavljuje se u službenom glasilu.

Odbijanje prijave patenta

Član 43

- (1) Ako nadležni organ utvrdi da prijava patenta ne ispunjava uslove za priznanje iz člana 42 stav 1 ovog zakona, donosi rješenje o odbijanju patenta u cijelini ili djelimično.
- (2) Prije donošenja rješenja o odbijanju patenta u cjelini ili djelimično, nadležni organ je dužan da pisanim putem obavijesti podnosioca prijave patenta o razlozima zbog kojih ne može priznati patent i pozove ga da se u roku od dva mjeseca od prijema obavještenja izjasni o tim razlozima i da dostavi izmijenjene patentne zahtjeve.
- (3) Ako podnosilac prijave patenta u roku iz stava 2 ovog člana ne dostavi izjašnjenje i izmijenjene patentne zahtjeve, nadležni organ donosi rješenje o odbijanju patenta.
- (4) Na obrazloženi zahtjev podnosioca prijave patenta, nadležni organ može produžiti rok iz stava 2 ovog člana za vrijeme koje smatra opravdanim, ali ne duže od tri mjeseca.

Objava prijave patenta

Član 44

- (1) Prijava patenta, koja ispunjava sve uslove iz člana 41 i člana 42 stav 1 ovog zakona objavljuje se u službenom glasilu što je moguće prije po isteku 18 mjeseci od datuma podnošenja prijave patenta, odnosno od datuma zatraženog prava prvenstva.
- (2) Na zahtjev podnosioca prijave patenta, prijava patenta može se objaviti i ranije, ali ne prije isteka roka od tri mjeseca od datuma njenog podnošenja.
- (3) Sadržina podataka iz prijave patenta koji se objavljuju u službenom glasilu utvrđuje se propisom Ministarstva.

5. Priznanje patenta i dokazivanje patentibilnosti

Priznanje patenta

Član 45

- (1) Nadležni organ donosi rješenje o priznanju patenta i upisuje podatke o priznatom patentu u Registar patenata.
- (2) Datum objave prijave patenta smatra se datumom priznanja patenta.
- (3) Nadležni organ objavljuje podatke o priznatom patentu u službenom glasilu istovremeno sa objavljivanjem podataka iz prijave patenta.
- (4) Nosiocu patenta izdaje se isprava o patentu i patentni spis što je prije moguće od datuma donošenja rješenja o priznanju patenta pod uslovom da su plaćene propisane naknade posebnih troškova postupka.
- (5) Ukoliko naknade posebnih troškova postupka nijesu plaćene, prijava patenta se smatra povučenom.
- (6) Sadržina i oblik isprave o patentu i patentnog spisa, kao i sadržina podataka o priznatom patentu koji se objavljuju u službenom glasilu utvrđuje se propisom Ministarstva.

Dokazivanje patentibilnosti

Član 46

- (1) Nosilac patenta dužan je da najkasnije do isteka devete godine važenja patenta dostavi pisani dokaz da pronalazak zaštićen patentom ispunjava uslove iz čl. 5 do 8 i čl. 10 i 11 ovog zakona.
- (2) Nosilac patenta dužan je da prilikom podnošenja dokaza iz stava 1 ovog člana ili u roku od dva mjeseca od prijema poziva nadležnog organa, plati propisanu administrativnu taksu za izdavanje rješenja iz člana 48 ovog zakona.

- (3) Ako nosilac patenta ne plati administrativnu taksu u roku iz stava 2 ovog člana, smatraće se da dokaz iz stava 1 ovog člana nije dostavljen.
- (4) Ako nosilac patenta ne dostavi pisani dokaz iz stava 1 ovog člana, patent prestaje da postoji na dan isteka desete godine njegovog trajanja.

Dokaz o patentibilnosti **Član 47**

- (1) Pisanim dokazom iz člana 46 stav 1 ovog zakona smatraće se ovjereni prevod na crnogorski jezik patentnog spisa patenta priznatog za isti pronalazak u postupku suštinskog ispitivanja prijave patenta koji sprovodi državni i međudržavni zavod u skladu sa članom 32 Ugovora o saradnji na području patenata, kao i drugi zavod, s kojim u trenutku podnošenja dokaza o patentibilnosti nadležni organ ima potpisan ugovor o saradnji.
- (2) Ako postupak priznanja patenta u zavodu iz stava 1 ovog člana nije okončan, nosilac patenta dužan je da u roku iz člana 46 stav 1 ovog zakona o tome obavijesti nadležni organ, koji može rok za dostavu pisanih dokaza o patentibilnosti produžiti za najviše tri mjeseca nakon završetka postupka priznanja patenta.
- (3) Ako nosilac patenta ne dostavi dokaz u dodatnom roku iz stava 2 ovog člana, patent prestaje da postoji na dan isteka desete godine njegovog trajanja.
- (4) Ako nosilac patenta nije podnio prijavu patenta za isti pronalazak ni jednom zavodu iz stava 1 ovog člana, može u roku iz člana 46 stav 1 ovog zakona zatražiti od nadležnog organa da pribavi rezultat ispitivanja patentibilnosti njegovog pronalaska putem jednog od državnih patentnih zavoda države s kojom ima potpisan ugovor o saradnji, pod uslovom da za to plati propisane administrativne takse i naknade posebnih troškova postupka.

Rješenje po osnovu dokaza o patentibilnosti **Član 48**

- (1) Na osnovu dokaza iz člana 47 ovog zakona, nadležni organ može donijeti rješenje kojim se utvrđuje da pronalazak:
  - 1) ispunjava uslove propisane čl. 5 do 8 i čl. 10 i 11 ovog zakona;
  - 2) djelimično ispunjava uslove propisane čl. 5 do 8 i čl. 10 i 11 ovog zakona, uz odgovarajuću izmjenu patentnih zahtjeva priznatog patenta, i
  - 3) ne ispunjava uslove propisane čl. 5 do 8 i čl. 10 i 11 ovog zakona, i kojim se patent proglašava ništavim.
- (2) Prije donošenja rješenja iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana, nadležni organ je dužan da prethodno obavijesti nosioca patenta o potrebi izmjene patentnih zahtjeva ili poništavanju priznatog patenta, i dužan je da ga pozove da se u roku od tri mjeseca od prijema poziva izjasni o navodima iz obavještenja nadležnog organa odnosno da dostavi izmijenjene patentne zahtjeve.

- (3) Ako nosilac patenta dostavi izjašnjenje iz stava 2 ovog člana, odnosno dostavi izmijenjene patentne zahtjeve u propisanom roku, nadležni organ će prije donošenja rješenja iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog stava provjeriti osnovanost navoda iz izjašnjenja odnosno izmijenjene patentne zahtjeve.
- (4) Ako nosilac patenta ne dostavi izjašnjenje i izmijenjene patentne zahtjeve iz stava 2 ovog člana, nadležni organ će donijeti rješenje iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana.
- (5) Kada na osnovu dostavljenih dokaza nadležni organ utvrdi da priznati patent ne ispunjava uslove iz člana 22 ovog zakona, podijeliće patent na dva ili više patenata, zadržavajući datum podnošenja, i ako je to zatraženo, pravo prvenstva prvobitne prijave patenta.
- (6) Sadržina podataka iz rješenja iz stava 1 ovog člana, koji se objavljuju u službenom glasilu utvrđuje se propisom Ministarstva.

V.SADRŽINA I OBIM PRAVA

Sadržina prava Član 49

Nosilac patenta ima isključivo pravo da drugom licu da saglasnost odnosno zabrani da:

- 1) proizvodi, upotrebljava, nudi za prodaju, stavlja u promet, izvozi, uvozi ili skladišti za te svrhe proizvod koji je izrađen prema zaštićenom pronalasku;
- 2) primjenjuje postupak koji je zaštićen patentom;
- 3) nudi postupak koji je zaštićen patentom;
- 4) proizvodi, nudi, stavlja u promet, upotrebljava, izvozi, uvozi ili skladišti za te svrhe proizvod direktno dobijen postupkom koji je zaštićen patentom;
- 5) nudi i isporučuje proizvode koji čine bitne elemente pronalaska licima koja nijesu ovlašćena za korišćenje tog pronalaska, ako je ponuđaču ili isporučiocu poznato ili mu je iz okolnosti slučaja moralo biti poznato da je taj proizvod namijenjen za primjenu tuđeg pronalaska.

Sadržina prava kod patenata iz biotehnologije Član 50

- (1) Ako se patent odnosi na biološki materijal koji ima specifična svojstva, koja su rezultat biotehnološkog pronalaska, prava iz člana 49 ovog zakona odnose se na bilo koji biološki materijal dobijen od tog biološkog materijala razmnožavanjem ili umnožavanjem, u istom ili izmijenjenom obliku, i koji ima ta ista svojstva.
- (2) Ako se patent odnosi na proizvod koji sadrži ili se sastoji od genetske informacije, prava iz člana 49 ovog zakona odnose se i na svaki drugi materijal koji sadrži taj proizvod, pod uslovom da je u njemu sadržana genetska informacija koja vrši svoju funkciju, osim ljudskog tijela, bilo kog stadijuma njegovog formiranja i razvoja, i otkrića nekog od njegovih elemenata, uključujući sekvence ili djelimične sekvence gena u koji je taj proizvod ugrađen i u kom je genetska informacija sadržana i obavlja svoju funkciju.

- (3) Ako se patent odnosi na postupak koji omogućava proizvodnju biološkog materijala koji ima specifična svojstva kao rezultat biotehnološkog pronalaska, prava iz člana 49 ovog zakona odnose se i na biološki materijal neposredno dobijen tim postupkom, kao i na svaki drugi biološki materijal dobijen u istom ili izmijenjenom obliku, razmnožavanjem ili umnožavanjem neposredno dobijenog biološkog materijala, i koji ima ta ista svojstva.

Izuzeci od zaštite Član 51

Prava iz člana 50 ovog zakona ne odnosi se na biološki materijal dobijen razmnožavanjem ili umnožavanjem biološkog materijala stavljenog u promet od strane nosioca patenta ili uz njegovu saglasnost, ako je on nužna posljedica primjene radi koje je biološki materijal stavljen u promet, pod uslovom da dobijeni materijal nije kasnije korišćen za drugo razmnožavanje ili umnožavanje.

Obim prava Član 52

- (1) Obim isključivih prava koja se stiču patentom određen je sadržajem patentnih zahtjeva, s tim što se opis i nacrt pronalaska koriste za tumačenje tih zahtjeva.
- (2) Do donošenja rješenja iz člana 48 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona obim zaštite patenta određen je patentnim zahtjevima prijave patenta objavljenim u skladu s ovim zakonom.
- (3) Konačno priznatim ili izmijenjenim patentom nakon sprovedenog postupka poništaja ili u postupku povodom žalbe, određuju se prava iz prijave patenta sa pravim dejstvom od datuma njenog podnošenja, pod uslovom da obim zaštite time nije proširen.
- (4) Izrazi upotrijebljeni u patentnim zahtjevima neće se ograničiti na doslovno značenje riječi niti će se opis i nacrt pronalaska uzimati u obzir samo za razjašnjavanje nejasnoća u patentnim zahtjevima.
- (5) Patentne zahtjeve ne treba tumačiti samo kao uputstvo da se obim isključivih prava može odnositi na ono što bi na osnovu opisa i nacrtu stručnjak u području tehnike mogao zaključiti da je namjeravani obim zaštite.
- (6) Pri određivanju obima zaštite, dužna pažnja se mora posvetiti svakom elementu koji je ekvivalent elementu navedenom u patentnim zahtjevima.
- (7) Ako je predmet patenta postupak, prava iz tog patenta odnose se i na proizvode neposredno dobijene tim postupkom.

VI. OGRANIČENJA PRAVA

1. Izuzeci od isključivih prava, iscrpljenje prava i prava trećih lica

Izuzeci od isključivih prava Član 53

Isključiva prava nosioca patenta iz čl. 49 i 50 ovog zakona ne odnose se na:

- 1) primjenu pronalaska u lične i nekomercijalne svrhe;
- 2) istraživanje i razvoj koje se odnose na predmet zaštićenog pronalaska patentom, uključujući radnje potrebne za dobijanje odobrenja za stavljanje u promet proizvoda koji je lijek namijenjen ljudima ili životinjama ili je medicinski proizvod;
- 3) neposrednu i pojedinačnu pripremu lijeka u apotekama na osnovu pojedinačnog ljekarskog recepta i na stavljanje u promet tako pripremljenog lijeka.

Iskrpljenje prava nosioca patenta

Član 54

- (1) Stavljanjem u promet proizvoda koji je izrađen prema patentu ili proizvoda koji je direktno dobijen postupkom koji je predmet patenta od strane nosioca patenta ili uz njegovu izričitu saglasnost, na području Crne Gore, iscrpljuju se isključiva prava koja proizilaze iz patenta u odnosu na taj proizvod, osim ako postoje opravdani razlozi na osnovu kojih nosilac patenta zadržava isključiva prava koja proizilaze iz patenta.
- (2) Stavljanjem u promet proizvoda koji je izrađen prema patentu ili proizvoda koji je direktno dobijen postupkom koji je predmet patenta od strane nosioca patenta ili uz njegovu izričitu saglasnost, na području neke od država Evropske unije odnosno država koje su strane ugovornice Ugovora o Evropskom ekonomskom prostoru, iscrpljuju se isključiva prava koja proizilaze iz patenta u odnosu na taj proizvod, osim ako postoje opravdani razlozi na osnovu kojih nosilac patenta zadržava isključiva prava koja proizilaze iz patenta.

Pravo ranijeg korisnika

Član 55

- (1) Patent nema pravno dejstvo prema savjesnom licu koje je prije datuma priznatog prava prvenstva prijave patenta na teritoriji Crne Gore već počelo korišćenje zaštićenog pronalaska u proizvodnji, odnosno izvršilo sve neophodne pripreme za takvo korišćenje.
- (2) Lice iz stava 1 ovog člana ima pravo da nastavi korišćenje pronalaska isključivo u proizvodne svrhe, u svom sopstvenom pogonu ili u tuđem pogonu za sopstvene potrebe.
- (3) Lice iz stava 1 ovog člana ne može prenijeti svoje pravo na korišćenje pronalaska na drugog, osim ako zajedno s pravom prenosi i privredno društvo, odnosno dio privrednog društva u kojem je izvršena priprema, odnosno otpočelo korišćenje tog pronalaska.

Ograničenje prava radi nesmetanog obavljanja međunarodnog saobraćaja

Član 56

Patent nema pravno dejstvo prema licu koje upotrebljava predmete koji su proizvedeni na osnovu zaštićenog pronalaska, a koji čine dio konstrukcije ili opreme broda, vazduhoplova ili drumskog vozila, odnosno služe isključivo za potrebe funkcionisanja broda, vazduhoplova ili drumskog vozila koje pripada nekoj od država članica Pariske unije ili članica Svjetske trgovinske organizacije, kada se ono privremeno ili slučajno nađe na teritoriji Crne Gore.

2. Prinudna licenca

Prinudna licenca

Član 57

- (1) Ako nosilac patenta odbije da drugim licima ustupi pravo na ekonomsko iskorišćavanje zaštićenog pronalaska ili postavlja neopravdane uslove za to ustupanje, organ državne uprave nadležan za poslove iz oblasti u kojoj pronalazak treba da se primijeni može, poslije razmatranja svakog pojedinačnog slučaja, izdati prinudnu licencu, na zahtjev zainteresovanog lica, ako:
  - 1) nosilac patenta, sam ili preko drugog lica, ne koristi ili nedovoljno koristi zaštićeni pronalazak u Crnoj Gori;
  - 2) bez korišćenja tog pronalaska, u cjelini ili djelimično, nije moguće ekonomsko iskorišćavanje drugog pronalaska koji je kasnije zaštićen na ime drugog lica.
- (2) Zainteresovano lice dužno je da dokaže da je, prije podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, pokušalo da dobije ovlaštenje nosioca prava za korišćenje zaštićenog pronalaska pod prihvatljivim ekonomskim uslovima i rokovima i da ovlaštenje nije dobilo u razumnom roku.
- (3) Zainteresovano lice, u slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, može biti samo lice koje dokaže da raspolaže tehnološkim mogućnostima i proizvodnim kapacitetima potrebnim za ekonomsko iskorišćavanje zaštićenog pronalaska.
- (4) U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana zainteresovano lice može biti samo nosilac patenta za kasnije zaštićeni pronalazak, ako:
  - 1) kasnije zaštićeni pronalazak predstavlja značajan tehnički napredak od posebnog ekonomskog značaja u odnosu na ranije zaštićeni pronalazak, i da
  - 2) nosilac ranije zaštićenog pronalaska ima, pod razumnim uslovima, pravo na unakrsnu licencu za korišćenje kasnije zaštićenog pronalaska.
- (5) Ovlaštenje za korišćenje ranije zaštićenog pronalaska nije prenosivo, osim u slučaju istovremenog prenosa kasnije zaštićenog pronalaska.

Naknada

Član 58

- (1) Nosilac prinudne licence dužan je da nosiocu patenta plaća naknadu koju sporazumno odrede obje strane.
- (2) Ako visina i način plaćanja naknade ne mogu da se odrede sporazumno, naknadu određuje nadležni sud, imajući u vidu okolnosti svakog pojedinačnog slučaja i ekonomsku vrijednost prinudne licence.

Odobranje i ukidanje prinudne licence

Član 59

- (1) Obim i trajanje prinudne licence ograničeno je za svrhu za koju je data.

- (2) Prinudna licenca ne može biti isključiva.
- (3) Prinudna licenca se može prenositi samo zajedno s privrednim subjektom, odnosno dijelom privrednog subjekta u kome se koristi.
- (4) Prinudna licenca će se odobriti prvenstveno za snabdijevanje domaćeg tržišta.
- (5) Ako okolnosti zbog kojih je izdata prinudna licenca prestanu da postoje i ako je malo vjerovatno da će se te okolnosti ponovo javiti prinudna licenca može se ukinuti, pri čemu se vodi računa o odgovarajućoj zaštiti interesa lica kojima je data prinudna licenca.
- (6) Preispitivanje daljeg postojanja okolnosti iz stava 5 ovog člana vrši organ državne uprave iz člana 57 stav 1 ovog zakona na obrazloženi zahtjev zainteresovanog lica.
- (7) Zahtjev za davanje prinudne licence ne može se podnijeti prije isteka roka od četiri godine od dana podnošenja prijave patenta, odnosno tri godine od dana priznanja patenta, zavisno od toga koji od ova dva roka kasnije ističe.
- (8) Prinudna licenca neće se izdati ako nosilac patenta dokaže da postoje opravdani razlozi za nekorišćenje ili nedovoljno korišćenje zaštićenog pronalaska.

Izdavanje prinudne licence u javnom interesu

Član 60

- (1) Prinudna licenca iz člana 57 ovog zakona može se izdati i prije isteka roka iz člana 59 stav 7 ovog zakona ako je korišćenje zaštićenog pronalaska neophodno iz razloga javnog interesa (zaštita zdravlja i ishrana stanovništva, zaštita javnog interesa u oblastima od vitalnog značaja za društveno-ekonomski i tehnološki razvoj) ili je zaštićeni pronalazak korišćen na način kojim se narušava konkurencija na tržištu.
- (2) U slučajevima postojanja javnog interesa, odredba člana 57 stav 2 ovog zakona neće se primijenjivati, a nosilac prava biće obaviješten o postupku izdavanja prinudne licence što je prije moguće.
- (3) O zahtjevu zainteresovanog lica za davanje prinudne licence u javnom interesu odlučuje Vlada, nakon razmatranja svakog pojedinačnog slučaja.
- (4) Ako okolnosti zbog kojih je izdata prinudna licenca prestanu da postoje i ako je malo vjerovatno da će se te okolnosti ponovo javiti prinudna licenca u javnom interesu može se ukinuti.
- (5) Preispitivanje daljeg postojanja okolnosti iz stava 4 ovog člana vrši Vlada na obrazloženi zahtjev zainteresovanog lica.
- (6) Ako je vjerovatno da će se okolnosti koje su dovele do narušavanja konkurencije na tržištu ponovo javiti, Vlada može da odbije ukidanje prinudne licence u javnom interesu.

Naknada za prinudnu licencu u javnom interesu

Član 61

- (1) Nosilac prinudne licence u javnom interesu ima obavezu da nosiocu patenta plaća naknadu iz člana 58 ovog zakona.

- (2) U slučaju da se prinudna licenca u javnom interesu odobrava iz razloga otklanjanja okolnosti koje su dovele do narušavanja konkurencije na tržištu, prilikom određivanja visine naknade uzeće se u obzir ti razlozi.
- (3) Na prinudnu licencu u javnom interesu shodno se primjenjuju odredbe člana 59 st. 1, 2, 3, i 5 i člana 60 st. 4 i 5 ovog zakona.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, na prinudnu licencu u javnom interesu neće se primjenjivati odredbe člana 59 stav 3 ovog zakona ako je ta licenca izdata iz razloga otklanjanja okolnosti koje su dovele do narušavanja konkurencije na tržištu

Izdavanje prinudne licence za patente koji se odnose na proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u države s problemima javnog zdravlja
Član 62

- (1) Vlada može bilo kom licu koje podnese zahtjev za izdavanje prinudne licence u skladu s odredbama ovog zakona izdati prinudnu licencu za patent i/ili sertifikat o dodatnoj zaštiti, potrebnu za proizvodnju i prodaju farmaceutskog proizvoda, kada je taj proizvod namijenjen izvozu u države uvoznice s problemima javnog zdravlja.
- (2) Zahtjev za izdavanje prinudne licence iz stava 1 ovog člana može se podnijeti ako na području Crne Gore postoji patent ili sertifikat o dodatnoj zaštiti čije dejstvo pokriva djelatnost proizvodnje i prodaje radi izvoza u države uvoznice sa problemima javnog zdravlja.
- (3) Pri odlučivanju o izdavanju prinudne licence posebno se uzima u obzir potreba sprovođenja Odluke glavnog vijeća Svjetske trgovinske organizacije (STO) od 30. avgusta 2003. godine o sprovođenju tačke 6 Deklaracije iz Dohe o Sporazumu TRIPS i javnom zdravlju od 14. novembra 2001. godine (u daljem tekstu: Odluka).
- (4) Farmaceutski proizvod iz stava 1 ovog člana je svaki proizvod farmaceutske industrije, uključujući lijekove za ljudsku upotrebu, pod kojim se podrazumijeva svaka supstanca ili mješavina supstanci koja je namijenjena liječenju ili sprječavanju bolesti kod ljudi, kao i svaka supstanca ili mješavina supstanci koja se može primijeniti na ljudima u svrhu obnavljanja, ispravljanja ili prilagođavanja fizioloških funkcija izazivanjem farmakoloških, imunoloških ili metaboličkih djelovanja ili postavljanja medicinske dijagnoze, uključujući aktivne sastojke i pribor za dijagnostikovanje ex vivo.
- (5) Država uvoznica iz stava 1 ovog člana je svaka država u koju se izvozi farmaceutski proizvod, koja može biti:
  - 1) država sa liste Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: UN) navedena kao najmanje razvijena država;
  - 2) članica STO-a, osim najmanje razvijene države članice iz tačke 1 ovog stava, koja je uputila obavještenje Vijeću za TRIPS o svojoj namjeri da koristi sistem kao država uvoznica, bilo da ga koristi u cijelini ili na ograničeni način;
  - 3) država koja nije članica STO-a, ali je od strane Vijeća za pomoć u razvoju Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (u daljem tekstu: OECD) navedena na listi zemalja sa niskim dohotkom čiji je bruto nacionalni proizvod po glavi stanovnika manji od 745 dolara, i koja je uputila obavještenje Vladi o svojoj namjeri da se koristi sistemom kao država uvoznica, bilo da ga koristi u cijelini ili na ograničen način.

- (6) Država članica STO-a koja je dala izjavu da neće koristiti sistem za uvoz kao članica STO-a, neće se smatrati državom uvoznicom koja ispunjava uslove iz stava 5 ovog člana.

Proširenje na najmanje razvijene države i države u razvoju koje nijesu članice STO-a **Član 63**

- (1) Država uvoznica koja nije članica STO-a, a koja je najmanje razvijena država odnosno država u razvoju i koja ispunjava uslove iz člana 62 stav 5 ovog zakona, mora da ispunjava dodatne uslove, i to da:
- 1) u skladu sa Odlukom uputi obavještenje o namjeri da se koristi sistemom kao država uvoznica direktno Vladi;
  - 2) u obavještenju iz tačke 1 ovog stava navede da će sistem države uvoznice koristiti za rješavanje problema javnog zdravlja, a ne kao sredstvo za postizanje ciljeva industrijske ili trgovačke politike, kao i da će usvojiti mjere iz stava 4 Odluke.
- (2) Vlada može na zahtjev nosioca prava ili na sopstvenu inicijativu, povući prinudnu licencu ako država uvoznica ne poštuje obaveze iz stava 1 tačka 2 ovog člana.

Zahtjev za izdavanje prinudne licence **Član 64**

Zahtjev za izdavanje prinudne licence iz člana 62 stav 1 ovog zakona sadrži:

- 1) podatke o zahtjevima za izdavanje prinudnih licenci u drugim državama za isti proizvod s podacima o količinama i odnosnim državama uvoznicama;
- 2) podatke o podnosiocu zahtjeva za izdavanje prinudne licence i njegovom zastupniku, ako ga ima;
- 3) nezaštićeno ime farmaceutskog proizvoda koje podnosilac zahtjeva namjerava da proizvodi i prodaje na osnovu prinudne licence;
- 4) količinu farmaceutskog proizvoda koju podnosilac zahtjeva namjerava da proizvodi na osnovu prinudne licence;
- 5) državu ili države uvoznice;
- 6) dokaz o prethodnim pregovorima s nosiocem prava, u skladu s odredbama člana 66 ovog zakona;
- 7) dokaz o posebnom zahtjevu u kojem je navedena količina potrebnog proizvoda, upućenom od ovlašćenog predstavnika države uvoznice ili nevladine organizacije koja djeluje sa formalnim ovlašćenjem jedne ili više zemalja uvoznica ili tijela UN-a ili druge međunarodne zdravstvene organizacije koja djeluje s formalnim ovlašćenjem jedne ili više zemalja uvoznica.

Provjera **Član 65**

- (1) Prilikom odlučivanja o zahtjevu za izdavanje prinudne licence iz člana 62 stav 1 ovog zakona Vlada je dužna da provjeri naročito:

- 1) da li je svaka od zemalja uvoznica navedena u zahtjevu, koja je članica STO, uputila obavještenje STO u skladu sa Odlukom, odnosno da li je svaka država uvoznica navedena u zahtjevu, a koja nije članica STO-a, uputila obavještenje Vladi u skladu sa odredbama ovog zakona u odnosu na svaki od proizvoda iz zahtjeva, što ne utiče na mogućnost koju najmanje razvijene države imaju prema Odluci Vijeća za TRIPS od 27. juna 2002.godine;
  - 2) da količina proizvoda navedena u zahtjevu ne prelazi količinu o kojoj je država uvoznica koja je članica STO-a obavijestila STO odnosno količinu o kojoj je država uvoznica koja nije članica STO-a obavijestila Vladu;
  - 3) da, uzimajući u obzir druge prinudne licence izdate u drugoj državi, ukupna količina proizvoda za koju je dozvoljena proizvodnja u odnosu na bilo koju državu uvoznicu ne prelazi značajno količinu o kojoj je ta država uvoznica koja je članica STO obavijestila STO, odnosno Vladu ukoliko država uvoznica nije članica STO.
- (2) Podnosilac zahtjeva za izdavanje prinudne licence dužan je da u zahtjevu navede, odnosno uz zahtjev priloži podatke iz stava 1 ovog člana.

Prethodni pregovori

Član 66

- (1) Prinudna licenca iz člana 62 stav 1 ovog zakona može se izdati samo ako podnosilac zahtjeva dokaže da je bezuspješno, u periodu od 30 dana prije podnošenja zahtjeva za izdavanje prinudne licence, pokušao da od nosioca prava dobije odobrenje za iskorišćavanje zaštićenog pronalaska pod razumnim tržišnim uslovima i rokovima.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se u slučajevima vanrednog stanja ili drugim okolnostima krajnje hitnosti, odnosno u slučajevima javne nekomercijalne upotrebe prema članu 31 tačka b Sporazuma TRIPS.

Uslovi pod kojima se izdaje prinudna licenca

Član 67

- (1) Prinudna licenca iz člana 62 stav 1 ovog zakona se izdaje kao neisključiva, a njen obim i trajanje, koji se obavezno navode u rješenju kojim se odlučuje o izdavanju prinudne licence, vezani su isključivo za razloge zbog kojih je licenca izdata.
- (2) Količina proizvoda koji se na osnovu licence iz stava 1 ovog člana može proizvesti ne smije prelaziti količinu koja je neophodna za zadovoljavanje potreba države uvoznice, odnosno država uvoznica navedenih u zahtjevu, uzimajući u obzir količinu proizvoda proizvedenih na osnovu prinudnih licenci izdatih u drugoj državi.
- (3) Uslovi licence ne utiču na način distribucije u državi uvoznici.
- (4) Prinudna licenca iz stava 1 ovog člana se može prenositi samo zajedno s proizvodnim pogonom u kojem se iskorišćava pronalazak za koji je izdata.

- (5) U rješenju iz stava 1 ovog člana navode se radnje za koje je podnosilac zahtjeva ovlašten i koje su potrebne u svrhu proizvodnje radi izvoza i distribucije u državu odnosno države koje su navedene u zahtjevu.
- (6) Nijedan proizvod proizveden ili uvezen na osnovu prinudne licence ne smije biti ponuđen na prodaju ili stavljen na tržište bilo koje države koja nije navedena u zahtjevu, osim ako država uvoznica iskoristi mogućnost iz tačke 6 podtačke (i) Odluke da izvozi u saugovornicu regionalnog trgovinskog sporazuma s kojom dijeli zdravstveni problem zbog kojeg je licenca izdata.

Dodatni uslovi **Član 68**

- (1) Rješenjem iz člana 67 stav 1 ovog zakona nalaže se da proizvodi proizvedeni na osnovu prinudne licence moraju biti jasno identifikovani posebnim etiketama ili oznakama kao proizvodi proizvedeni na osnovu prinudne licence.
- (2) Proizvodi iz stava 1 ovog člana moraju se razlikovati od proizvoda koje proizvodi nosilac prava i to posebnim pakovanjem i/ili posebnom bojom ili oblicima, ako je to moguće i ako nema značajan uticaj na cijenu.
- (3) Pakovanje ili dokumenti povezani sa proizvodom moraju sadržati napomenu da je proizvod proizveden na osnovu prinudne licence, naziv organa koji je izdao prinudnu licencu i broj licence, i jasnu napomenu da je proizvod namijenjen isključivo za izvoz i distribuciju u odnosnu državu uvoznicu odnosno države uvoznice.
- (4) Detaljni podaci o karakteristikama proizvoda iz stava 1 ovog člana moraju biti stavljeni na raspolaganje organu uprave nadležnom za poslove carine (u daljem tekstu: carinski organ) u Crnoj Gori.
- (5) Detaljni podaci o karakteristikama proizvoda iz stava 1 ovog člana moraju biti stavljeni na raspolaganje i carinskim organima u državama članicama Evropske unije.
- (6) Rješenjem iz stava 1 ovog zakona, nalaže se sticaocu licence da prije isporuke u državu uvoznicu, na svojoj internet stranici, čiju je adresu dužan da saopšti Vladi, objavi podatke o:
  - 1) količini proizvoda i državama uvoznicama u koje se proizvodi isporučuju na osnovu prinudne licence ;
  - 2) razlikama u obilježavanju proizvoda u skladu sa stavom 2 ovog člana.
- (7) Ako je proizvod za koji je u Crnoj Gori izdata prinudna licenca zaštićen patentom u državi uvoznici navedenoj u zahtjevu, taj proizvod može biti izvezen samo ako je ta država uvoznica izdala prinudnu licencu za uvoz, prodaju i/ili distribuciju predmetnog proizvoda.

Plaćanje naknade nosiocu prava **Član 69**

Rješenjem iz člana 67 stav 1 ovog zakona nalaže se podnosiocu zahtjeva da plaća naknadu nosiocu prava koja se utvrđuje na sljedeći način:

- 1) u slučajevima vanrednog stanja ili drugim okolnostima krajnje hitnosti ili u slučajevima javnog nekomercijalnog korišćenja u skladu sa članom 31 tačka (b) Sporazuma TRIPS,

naknada iznosi najviše 4% od ukupne cijene koju plaća država uvoznica ili koja se plaća u njenu korist;

- 2) u svim drugim slučajevima, naknada se utvrđuje uzimajući u obzir ekonomsku vrijednost korišćenja na koje je ovlašćena predmetna država uvoznica ili države uvoznice na osnovu licence, kao i humanitarne i nekomercijalne okolnosti u vezi s izdavanjem licence.

Uvid u poslovne knjige i dokumente sticaoca licence

Član 70

- (1) Nakon pravosnažnosti rješenja iz člana 67 stav 1 ovog zakona, na zahtjev nosioca prava za obezbjeđenje dokaza nadležni sud, može izvršiti uvid u poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju sticaoca licence, isključivo u svrhu provjere ispunjavanja svih obaveza iz rješenja kojim se odlučuje o izdavanju prinudne licence, a naročito provjere podataka o konačnom odredištu proizvoda.
- (2) U poslovnim knjigama i drugoj dokumentaciji sticalac licence je dužan da iskaže podatke o izvozu proizvoda u obliku izvozne deklaracije koju je ovjerila carina, kao i dokaz o uvozu.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje prinudne licence

Član 71

Vlada će odbiti zahtjev za izdavanje prinudne licence iz člana 62 stav 1 ovog zakona koji ne sadrži elemente potrebne za odlučivanje iz čl. 64 i 65 ovog zakona odnosno ako nijesu ispunjeni uslovi za izdavanje prinudne licence propisani ovim zakonom.

Ukidanje ili izmjena prinudne licence

Član 72

- (1) Nosilac prava ili sticalac licence može Vladi da podnese zahtjev za ukidanje prinudne licence ako utvrdi da druga strana ne poštuje odluku o izdavanju prinudne licence.
- (2) Rješenjem o ukidanju prinudne licence, Vlada će odrediti rok u kojem je sticalac licence dužan da o svom trošku preusmjeri sve proizvode koji se nalaze u njegovoj svojini, staranju, ovlašćenju ili kontroli u države uvoznice sa problemima javnog zdravlja ili ih na drugi način ukloni uz konsultacije s nosiocem prava.
- (3) Ako država uvoznica dostavi obavještenje sticaocu licence da je količina farmaceutskih proizvoda postala nedovoljna za zadovoljenje njenih potreba, sticalac licence može zahtijevati izmjenu uslova licence radi proizvodnje i izvoza dodatnih količina proizvoda do nivoa potrebnog za zadovoljenje potreba te države uvoznice.
- (4) Postupak po zahtjevu iz stava 3 ovog člana je hitan.
- (5) Prilikom odlučivanja po zahtjevu iz stava 3 ovog člana, neće se primjenjivati odredbe člana 65 stav 1 ovog zakona ako zatražena dodatna količina proizvoda ne prelazi 25% od prvobitno odobrene.

Obavještanje Vijeća za TRIPS

Član 73

- (1) Vlada će obavijestiti Vijeće za TRIPS o svojim pravosnažnim odlukama o izdavanju prinudne licence za izvoz u države sa problemima javnog zdravlja, uslovima pod kojima su izdate, kao i o njihovom ukidanju i izmjeni, u roku od 30 dana od dana donošenja pravosnažne odluke o izdavanju prinudne licence, odnosno njenog ukidanja i izmjene.
- (2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:
  - 1) ime i adresu odnosno naziv i sjedište sticaoca licence;
  - 2) proizvod na koji se licenca odnosi;
  - 3) količinu koja će se isporučiti;
  - 4) državu uvoznicu;
  - 5) trajanje licence;
  - 6) adresu internet stranice iz člana 68 stav 6 ovog zakona.

Zabrana uvoza

Član 74

- (1) Zabranjen je uvoz u Crnu Goru proizvoda proizvedenih na osnovu prinudne licence izdate u skladu sa odredbama čl. 62 do 69 ovog zakona radi slobodnog puštanja u promet, ponovnog izvoza, stavljanja u suspenzivni postupak ili stavljanja u slobodne zone ili slobodna skladišta.
- (2) Zabranjen je uvoz u države članice Evropske unije proizvoda proizvedenih na osnovu prinudne licence izdate u skladu sa odredbama čl. 62 do 69 ovog zakona radi slobodnog puštanja u promet, ponovnog izvoza, stavljanja u suspenzivni postupak ili stavljanja u slobodne zone ili slobodna skladišta.
- (3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se u slučaju ponovnog izvoza u državu uvoznicu navedenu u zahtjevu i identifikovanu na pakovanju i dokumentaciji koja prati proizvod, ili stavljanje u postupak tranzitnog ili carinskog skladištenja ili u slobodne zone ili slobodna skladišta radi ponovnog izvoza u tu državu uvoznicu.

Postupanje carinskih organa

Član 75

- (1) Ako postoji osnovana sumnja da su proizvodi proizvedeni na osnovu prinudne licence izdate u skladu sa odredbama čl. 62 do 69 ovog zakona uvezeni na teritoriju Crne Gore suprotno zabrani iz člana 74 ovog zakona, carinski organ će zadržati te proizvode za vrijeme potrebno za donošenje odluke Vlade o vrsti proizvoda koji se uvozi, a najduže 10 radnih dana.
- (2) Carinski organ može ako okolnosti to zahtijevaju, produžiti rok iz stava 1 ovog člana za najduže 10 radnih dana.
- (3) O zadržavanju proizvoda iz st. 1 i 2 ovog člana i razlozima za zadržavanje, carinski organ je dužan da bez odlaganja obavijesti nosioca prava i proizvođača ili izvoznika zadržanih proizvoda i pozove ih da dostave podatke i dokaze o tim proizvodima.

- (4) Ako carinski organ u roku iz st. 1 i 2 ovog člana utvrdi povredu prinudne licence suprotno zabrani iz člana 74 ovog zakona, zaplijeniće te proizvode u skladu s carinskim propisima.
- (5) Postupak zadržavanja i zaplijene robe pada na teret uvoznika, u skladu s carinskim propisima.
- (6) Troškovi iz stava 5 ovog člana, solidarno s uvoznikom padaju na teret svakog lica koje je pokušalo da na nezakonit način uveze zadržane proizvode.
- (7) Ako carinski organ utvrdi da se uvozom proizvoda koji su zadržani u skladu sa st. 1 do 4 ovog člana ne bi prekršila zabrana iz člana 74 ovog zakona i ako su ispoštovani carinski propisi, pustiće te proizvode u promet na teritoriju Crne Gore.
- (8) O zadržavanju proizvoda u skladu sa odredbama st. 1 do 7 ovog člana carinski organ obavještava Vladu.

Izuzeci od zabrane uvoza Član 76

Odredbe čl. 74 i 75 ovog zakona ne primjenjuju se na uvoz male količine proizvoda, u okviru granica propisanih za oslobađanje od plaćanja carine, koji se nalaze u ličnom prtljagu putnika i koji su namijenjeni za ličnu upotrebu i nekomercijalne svrhe.

Izdavanje prinudne licence u korist oplemenjivača biljne sorte Član 77

- (1) Oplemenjivač biljaka koji ne može da stekne ili koristi pravo zaštite biljne sorte, a da time ne povrijedi raniji patent koji se odnosi na biotehnološki pronalazak, može od organa iz člana 57 stav 1 ovog zakona da zatraži izdavanje prinudne licence za korišćenje zaštićenog pronalaska u mjeri neophodnoj za korišćenje zaštićene biljne sorte.
- (2) Ako prinudna licenca iz stava 1 ovog člana bude izdata, nosilac patenta ima pravo na unakrsnu prinudnu licencu za korišćenje zaštićene biljne sorte, pod razumnim uslovima.
- (3) Ako nosilac patenta koji se odnosi na biotehnološki pronalazak ne može da koristi svoje pravo, a da time ne povrijedi ranije pravo zaštite biljne sorte, može od organa iz stava 1 ovog člana zatražiti izdavanje prinudne licence za korišćenje zaštićene biljne sorte.
- (4) Ako prinudna licenca iz stava 3 ovog člana bude izdata, nosilac prava zaštite biljne sorte ima pravo na unakrsnu prinudnu licencu za korišćenje zaštićenog biotehnološkog pronalaska, pod razumnim uslovima.
- (5) Za prinudnu licencu iz st. 1 i 3 ovog člana sticalac licence je dužan da plaća odgovarajuću naknadu.
- (6) Prinudna licenca iz st. 1 i 3 ovog člana ne može biti isključiva.
- (7) Podnosilac zahtjeva za prinudnu licencu iz st. 1 i 3 ovog člana mora dokazati:
  - 1) da je bezuspješno pokušao da pribavi ugovornu licencu;

- 2) da biljna sorta ili biotehnološki pronalazak predstavlja značajan tehnički napredak od posebnog ekonomskog interesa, u odnosu na pronalazak zaštićen patentom ili zaštićenu biljnu sortu.
- (8) Prinudna licenca iz st. 1 i 3 ovog člana može se prenositi samo sa privrednim subjektom, odnosno dijelom privrednog subjekta u kome se koristi.

3. Ostale odredbe u vezi sa ograničenjem prava

Ograničenja prava u vezi sa biološkim materijalom Član 78

- (1) Prodajom ili drugim oblikom komercijalnog ustupanja zaštićenog biljnog reprodukcionog materijala od strane nosioca patenta ili uz njegovu saglasnost u poljoprivredne svrhe, smatra se da je poljoprivredni proizvođač stekao ovlašćenje za korišćenje proizvoda tog reprodukcionog materijala za ponovnu sjetvu, odnosno sađenje na svom imanju, pod uslovima koji su određeni zakonom kojim se uređuje zaštita biljnih sorti, s tim da se tako dobijeni proizvodi ne mogu koristiti u komercijalne svrhe.
- (2) Prodajom ili drugim oblikom komercijalnog ustupanja zaštićenog životinjskog reprodukcionog materijala ili životinja od strane nosioca patenta ili uz njegovu saglasnost, smatra se da je poljoprivredni proizvođač stekao ovlašćenje za razmnožavanje životinja, odnosno umnožavanje reprodukcionog materijala i njihovo korišćenje u svrhe obavljanja vlastitih poljoprivrednih aktivnosti, ali ne i na prodaju u okviru ili u svrhu komercijalne djelatnosti razmnožavanja životinja, odnosno umnožavanja reprodukcionog materijala.

Konačnost upravnih akata Član 79

Upravni akti iz čl. 57, 60, 62, 71, 72 i 77 ovog zakona, konačni su i protiv njih se može voditi upravni spor pred nadležnim sudom.

VII. TRAJANJE I PRESTANAK PATENTA

1. Trajanje i održavanje prava

Trajanje patenta Član 80

Patent traje 20 godina, računajući od datuma podnošenja prijave patenta.

Održavanje prava iz prijave patenta i patenta Član 81

- (1) Za održavanje prava iz prijave patenta i patenta plaćaju se propisane administrativne takse.

- (2) Takse iz stava 1 ovog člana plaćaju se za treću i svaku narednu godinu, a dospijevaju za naplatu na dan isteka godine, računajući od datuma podnošenja prijave patenta.
- (3) Takse za održavanje prvobitne prijave koje su na datum na koji se podnosi izdvojena prijava već dospjele na naplatu plaćaju se i za izdvojenu prijavu prilikom podnošenja izdvojene prijave.
- (4) Ako podnosilac prijave patenta, odnosno nosilac patenta ne plati taksu iz st. 1 i 3 ovog člana, taksa se može platiti u dodatnom roku od šest mjeseci, pod uslovom da se plati propisana dodatna taksa.
- (5) Podnosilac prijave odnosno nosilac patenta dužan je da nadležnom organu dostavi dokaz o uplati taksi iz st. 1 i 3 ovog člana.

2. Prestanak prava

Neplaćanje takse Član 82

Ako podnosilac prijave patenta, odnosno nosilac patenta propusti da plati propisanu taksu za održavanje prava iz prijave patenta odnosno patenta, to pravo prestaje narednog dana od dana isteka roka iz člana 81 stav 2 ovog zakona.

Odricanje od prava Član 83

- (1) Ako nosilac patenta podnese nadležnom organu pisanu izjavu kojom se odriče patenta, patent prestaje narednog dana po podnošenju izjave.
- (2) Nosilac patenta može se odreći patenta u cijelosti ili djelimično.
- (3) Ako je u Registru patenata upisana licenca, zaloga ili drugo pravo u korist trećeg lica, nosilac patenta se ne može odreći patenta bez prethodne pisane saglasnosti tog trećeg lica.
- (4) Odricanje od patenta upisuje se u Registar patenata i objavljuje u službenom glasilu.

Prestanak postojanja nosioca prava Član 84

- (1) Danom smrti fizičkog lica, odnosno danom prestanka postojanja pravnog lica koje je nosilac patenta, patent prestaje da postoji, osim ako su prava iz patenta prešla na nasljednika, odnosno pravne sljedbenike.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana shodno se primjenjuje na podnosioca prijave patenta.

3. Ponovno uspostavljanje prava i nastavak postupka

Ponovno uspostavljanje prava Član 85

- (1) Ako podnositelj prijave patenta ili nositelj patenta, uprkos dužnoj pažnji koju su zahtijevale okolnosti, propusti da u propisanom roku preduzme radnju u postupku pred nadležnim organom, čija je neposredna pravna posljedica gubitak prava iz prijave patenta ili patenta, nadležni organ će dozvoliti ponovno uspostavljanje prava, ako podnositelj prijave patenta, odnosno nositelj patenta:
  - 1) podnese predlog za ponovno uspostavljanje prava i preduzme sve propuštene radnje u propisanom roku;
  - 2) navede razloge zbog kojih je bio spriječen da u roku preduzme propuštene radnje; i
  - 3) plati propisanu administrativnu taksu i naknadu posebnih troškova upravnog postupka.
- (2) Predlog za ponovno uspostavljanje prava podnosi se u roku od tri mjeseca od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje, a ako je podnositelj predloga kasnije saznao za propuštanje, od dana saznanja za propuštanje, ali najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana propuštanja roka.
- (3) Ako podnositelj prijave ili nositelj patenta ne ispuní uslove iz stava 1 ovog člana, nadležni organ će ga pisanim putem pozvati da u roku od dva mjeseca od dana prijema poziva otkloni utvrđene nedostatke.
- (4) Ako podnositelj prijave patenta ili nositelj patenta ne otkloni utvrđene nedostatke u roku iz stava 3 ovog člana, nadležni organ će odbaciti predlog za ponovno uspostavljanje prava.
- (5) Nadležni organ ne može odbiti predlog iz stava 1 ovog člana, u cjelosti ili djelimično, ako prethodno ne obavijesti podnosioca predloga o razlozima za odbijanje i ne pozove ga da u roku od dva mjeseca od dana prijema obavještenja u pisanoj formi izjasni o tim razlozima.
- (6) Predlog za ponovno uspostavljanje prava ne može se podnijeti zbog propuštanja roka za preduzimanje sljedećih radnji u postupku:
  - 1) podnošenja predloga za ponovno uspostavljanje prava;
  - 2) podnošenja zahtjeva za produženje roka;
  - 3) podnošenja predloga za nastavak postupka;
  - 4) podnošenja zahtjeva za obnovu, ispravku ili dopunu prava prvenstva;
  - 5) dostavljanja prevoda prijave patenta i prevoda patentnih zahtjeva priznatog evropskog patenta;
  - 6) podnošenja žalbe, i
  - 7) drugih radnji u postupcima pred nadležnim organom u kojima učestvuje više stranaka.
- (7) Svako savjesno lice koje je započelo korišćenje u proizvodnji pronalaska koji je predmet objavljene prijave patenta, odnosno koje je izvršilo sve neophodne pripreme za otpočinjanje takvog korišćenja u periodu između gubitka prava i objave podataka o prihvatanju predloga za ponovno uspostavljanje prava ima pravo da nastavi korišćenje pronalaska isključivo u proizvodne svrhe, u svom pogonu ili u tuđem pogonu za sopstvene potrebe.
- (8) Sadržina predloga i objave podataka o predlogu iz stava 1 tačka 1 ovog člana uređuju se propisom Ministarstva.

Nastavak postupka

Član 86

- (1) Ako je podnositelj prijave patenta ili nositelj patenta propustio da u propisanom roku preduzme neku radnju u postupku pred nadležnim organom, čija je posljedica gubitak prava iz prijave patenta ili patenta, nadležni organ može dozvoliti nastavak postupka u vezi s prijavom patenta ili patentom, ako podnositelj:
  - 1) podnese zahtjev za nastavak postupka i izvrši sve propuštene radnje u propisanom roku, i
  - 2) uplati administrativnu taksu i naknadu posebnih troškova upravnog postupka.
- (2) Zahtjev za nastavak postupka može se podnijeti u roku od dva mjeseca od dana prijema obavještenja o gubitku prava od strane nadležnog organa.
- (3) Ako propuštene radnje ne budu izvršene u roku iz stava 2 ovog člana ili ako ne budu plaćene propisane administrativne takse i naknade posebnih troškova, smatraće se da zahtjev za nastavak postupka nije ni podnjet, o čemu nadležni organ donosi odgovarajući akt.
- (4) Zahtjev za nastavak postupka ne može se podnijeti ako je propušten rok:
  - 1) iz stava 2 ovog člana;
  - 2) za podnošenje zahtjeva za obnovu, ispravku ili dopunu prava prvenstva;
  - 3) za podnošenje predloga za ponovno uspostavljanje prava;
  - 4) za podnošenje žalbe, i
  - 5) za preduzimanje drugih radnji u postupcima pred nadležnim organom u kojima učestvuju više stranaka.
- (5) U postupku po zahtjevu iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuje član 85 stav 7 ovog zakona.
- (6) Sadržina zahtjeva i objave podataka o zahtjevu iz stava 1 ovog člana uređuju se propisom Ministarstva.

VIII.SERTIFIKAT O DODATNOJ ZAŠTITI

Sertifikat o dodatnoj zaštiti

Član 87

- (1) Ako je osnovni patent priznat za proizvod koji je sastavni dio lijeka za ljude ili životinje ili sredstva za zaštitu bilja, za čije stavljanje u promet se izdaje dozvola za stavljanje u promet u skladu sa posebnim propisom, nadležni organ može priznati sertifikat o dodatnoj zaštiti (u daljem tekstu: sertikat), pod uslovima predviđenim ovim zakonom.
- (2) U smislu čl. 87 do 99 i člana 102 ovog zakona:
  - 1) lijek je svaka supstanca ili mješavina supstanci namijenjena liječenju ili sprječavanju bolesti kod ljudi ili životinja, kao i svaka supstanca ili mješavina supstanci koja se može

primijeniti na ljudima ili životinjama u svrhu obnavljanja, ispravljanja ili prilagođavanja fizioloških funkcija ili postavljanja medicinske dijagnoze;

- 2) sredstvo za zaštitu bilja je aktivna supstanca ili preparat koji sadrži jednu ili više aktivnih supstanci, u obliku u kojem dolaze do korisnika, namijenjeno za:
  - zaštitu biljaka ili biljnih proizvoda od štetnih organizama ili sprječavanje djelovanja štetnih organizama, ako te supstance ili preparati nijesu drukčije definisani posebnim propisom,
  - djelovanje na životne procese biljaka, različito od načina djelovanja sredstava za ishranu bilja (npr. biljni regulator rasta),
  - zaštitu biljnih proizvoda tokom skladištenja, ako ta supstanca ili preparat nijesu predmet posebnih propisa o konzervansima,
  - uništavanje nepoželjnih biljaka, ili
  - uništavanje djelova biljaka ili kontrolu ili sprječavanje nepoželjnog rasta biljaka.
- 3) osnovni patent je patent koji je u prijavi za priznanje sertifikata određen od strane nosioca patenta, a kojim se štiti proizvod, postupak za dobijanje proizvoda ili primjena proizvoda;
- 4) proizvod je aktivni sastojak ili mješavina aktivnih sastojaka lijeka, ili aktivna supstanca u smislu tačke 6 ovog stava ili mješavina aktivnih supstanci sredstava za zaštitu bilja;
- 5) supstance, u odnosu na sertifikate o dodatnoj zaštiti za sredstva za zaštitu bilja, su hemijski elementi i njihovi sastojci, prirodni ili proizvedeni, uključujući otpad koji neizbježno nastaje kao rezultat proizvodnog postupka;
- 6) aktivne supstance, u odnosu na sertifikate o dodatnoj zaštiti za sredstva za zaštitu bilja, su supstance ili mikroorganizmi, uključujući viruse, koji imaju opštu ili specifičnu aktivnost:
  - protiv štetnih organizama, ili
  - na biljke, djelove biljaka ili na biljne proizvode;
- 7) preparati su smješe ili rastvori koje se sastoje od dvije ili više supstanci od kojih je najmanje jedna aktivna supstanca, koje se upotrebljavaju kao sredstva za zaštitu bilja;
- 8) biljke su žive biljke i živi dijelovi biljaka, uključujući svježe voće i sjemenke;
- 9) biljni proizvodi su proizvodi u neprerađenom obliku ili su rezultat jednostavne obrade biljaka kao što su mljevenje, sušenje ili presovanje, i koji ne uključuju biljke iz tačke 9 ovog stava;
- 10) štetni organizmi su biljne štetočine ili štetočine proizvoda dobijenog od biljke, biljnog ili životinjskog porijekla, kao i virusi, bakterije, mikoplazme i drugi patogeni;
- 11) prijava za produženje trajanja je prijava za produženje trajanja sertifikata u skladu sa članom 95 st. 3 do 5 ovog zakona.

Predmet zaštite i pravno dejstvo

Član 88

- (1) U okviru zaštite priznate osnovnim patentom, zaštita priznata sertifikatom odnosi se samo na proizvod obuhvaćen dozvolom za stavljanje u promet lijeka za ljude ili životinje, odnosno sredstva za zaštitu bilja, kao i za bilo koju primjenu tog proizvoda kao lijeka za ljude ili

životinje, odnosno kao sredstva za zaštitu bilja, za koji je bila izdata dozvola prije prestanka važenja sertifikata.

- (2) Sertifikat obezbeđuje nosiocu ista prava kao i osnovni patent i podliježe istim ograničenjima i obavezama.

Subjekti zaštite Član 89

Sertifikat se priznaje nosiocu osnovnog patenta kojim je proizvod obuhvaćen ili njegovom pravnom sljedbeniku.

Uslovi za sticanje Član 90

Sertifikat se priznaje na osnovu prijave nosioca patenta, ako su na dan njenog podnošenja ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da je proizvod zaštićen važećim osnovnim patentom;
- 2) da je u skladu sa posebnim propisima izdata važeća dozvola za stavljanje u promet;
- 3) da je dozvola iz tačke 2 ovog stava prva dozvola za stavljanje u promet; i
- 4) da proizvod koji je sastavni dio:
  - lijeka za ljude ili životinje prethodno nije bio predmet sertifikata;
  - sredstva za zaštitu bilja prethodno nije bio predmet sertifikata.

Rok za podnošenje prijave za priznanje odnosno produženje trajanja sertifikata Član 91

- (1) Prijava za priznanje sertifikata može se podnijeti nadležnom organu najkasnije šest mjeseci od datuma izdavanja dozvole iz člana 90 tač. 2 i 3 ovog zakona.
- (2) Ako je dozvola za stavljanje u promet izdata prije priznanja osnovnog patenta, rok za podnošenje prijave iznosi šest mjeseci od datuma objave podataka o priznatom patentu u skladu sa članom 45 stav 3 ovog zakona.
- (3) Prijava za produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji može se podnijeti prilikom podnošenja prijave za priznanje sertifikata ili u postupku rješavanja po prijavi za priznanje sertifikata, pod uslovom da su ispunjeni uslovi iz člana 92 st. 3 i 4 ovog zakona.
- (4) Prijava za produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji podnosi se najkasnije dvije godine prije njegovog isteka.
- (5) Za postupak priznanja sertifikata plaća se administrativna taksa i naknada posebnih troškova postupka.

- (6) Podaci o prijavi za priznanje sertifikata upisuju se u Registar sertifikata o dodatnoj zaštiti i objavljuju u službenom glasilu u roku od šest mjeseci od datuma podnošenja prijave.

Prijava za priznanje Sertifikata

Član 92

Prijava za priznanje sertifikata sadrži:

- 1) zahtjev za priznanje sertifikata u kojem se navode sljedeći podaci:
  - izričito naznačenje da se zahtijeva priznanje sertifikata, odnosno produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji;
  - ime, prezime i adresu podnosioca zahtjeva za fizičko lice, odnosno naziv i sjedište za pravno lice;
  - ime, prezime i adresu zastupnika za fizičko lice, odnosno naziv i sjedište za pravno lice;
  - broj priznatog osnovnog patenta; i
  - naziv pronalaska.
- 2) broj i datum prve dozvole za stavljanje proizvoda u promet ili broj i datum prve dozvole ako podnesena dozvola nije i prva dozvola za stavljanje proizvoda u promet.
  - (1) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se:
    - 1) dozvola za stavljanje u promet iz člana 90 tač. 2 i 3 ovog zakona;
    - 2) dokaz koji sadrži podatke na osnovu kojih se može utvrditi vrsta proizvoda i način vođenja postupka, kao i kopija obavještenja o objavi podataka o dozvoli, ako dozvola iz stava 3 ovog člana nije prva dozvola za stavljanje proizvoda u promet, i
    - 3) dokaz o uplati administrativne takse i naknade troškova postupka za priznanje sertifikata i produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji.
  - (2) Ako se pored prijave za priznanje sertifikata podnosi i prijava za produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji, uz nju se prilaže:
    - 1) primjerak izjave u kojoj se navodi da je to produženje u skladu sa završenim usaglašenim planom pedijatrijskog ispitivanja, u skladu sa posebnim propisom; i
    - 2) kada je to potrebno, uz primjerak dozvole za stavljanje proizvoda u promet prilaže se dokaz o posjedovanju dozvole za stavljanje proizvoda u promet svih drugih država članica, u skladu sa posebnim propisom.
  - (3) Ako je postupak po prijavi za priznanje sertifikata u toku, prijava za produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji obavezno sadrži priloge iz stava 3 ovog člana i upućivanje na podnešenu prijavu.
  - (4) Prijava za produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji obavezno sadrži priloge iz stava 3 ovog člana i pozivanje na primjerak priznatog sertifikata.
  - (5) Obrazac zahtjeva i prijave iz stava 1 tačka 1 i stava 3 ovog člana podnosi se na obrascu čiji se sadržaj uređuje propisom Ministarstva.

Postupak formalnog ispitivanja prijave za priznanje Sertifikata

Član 93

- (1) U postupku ispitivanja prijave za priznanje sertifikata nadležni organ utvrđuje da li:
  - 1) je prijava podnijeta u roku i na propisanom obrascu, kao i da li sadrži sve propisane podatke;
  - 2) je plaćena propisana administrativna taksa i naknada troškova;
  - 3) su uz prijavu priloženi dokazi propisani ovim zakonom, i
  - 4) je osnovni patent bio na snazi u vrijeme podnošenja prijave.
- (2) Ako prijava za priznanje sertifikata ne sadrži elemente iz stava 1 ovog člana, nadležni organ je dužan da pozove podnosioca prijave da u roku od dva mjeseca od dana prijema poziva otkloni utvrđene nedostatke.
- (3) Ako podnosilac prijave u roku iz stava 2 ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke, nadležni organ će odbaciti prijavu za priznanje sertifikata.
- (4) Ako podnosilac prijave otkloni nedostatke u roku iz stava 2 ovog člana, nadležni organ će sprovesti postupak ispitivanja uslova za priznanje sertifikata.
- (5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana shodno se primjenjuju na postupak ispitivanja prijave za produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji.

Postupak ispitivanja uslova za priznanje sertifikata

Član 94

- (1) U postupku ispitivanja uslova za priznanje sertifikata nadležni organ provjerava da li su na datum podnošenja prijave bili ispunjeni uslovi iz člana 90 ovog zakona.
- (2) Ako nadležni organ u postupku iz stava 1 ovog člana utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 90 ovog zakona, donijeće rješenje o priznanju sertifikata i odrediti njegovo trajanje.
- (3) Sadržina sertifikata bliže se uređuje propisom Ministarstva.
- (4) Ako nadležni organ u postupku iz stava 1 ovog člana utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi iz člana 90 ovog zakona, rješenjem će odbiti prijavu za priznanje sertifikata.
- (5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana shodno se primjenjuju na postupak ispitivanja prijave za produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji.

Trajanje zaštite

Član 95

- (1) Sertifikat počinje da važi nakon isteka zakonskog roka trajanja osnovnog patenta i traje u periodu koji je jednak periodu koji protekne od datuma podnošenja prijave osnovnog patenta do dana izdavanja prve dozvole za stavljanje u promet, umanjen za pet godina.
- (2) Sertifikat ne može da važi duže od pet godina od datuma početka njegovog važenja.

- (3) Trajanje sertifikata produžava se samo jednom, i to na period od šest mjeseci, ako su za lijek za koji je izdata dozvola i koji je zaštićen sertifikatom ili patent koji ispunjava uslove za priznavanje sertifikata završena sva potrebna istraživanja u skladu sa prihvaćenim planom pedijatrijskog ispitivanja, pod uslovom da je dozvola izdata u svim državama članicama Evropske unije.
- (4) Odredba stava 3 ovog člana ne primjenjuje se na lijekove određene kao lijekove za rijetke bolesti i u slučaju ako podnosilac zahtjeva podnese i dobije jednogodišnje produženje zaštite stavljanja u promet pedijatrijskog lijeka na osnovu činjenice da nova pedijatrijska indikacija predstavlja značajnu kliničku prednost u odnosu na postojeće načine liječenja.
- (5) Produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji nije moguće za lijek za koji se primjenjuje jednogodišnje produženje desetogodišnjeg razdoblja zaštite, kao i za lijekove namijenjene liječenju teških i rijetkih bolesti, u skladu sa posebnim propisima.

Prestanak važenja sertifikata **Član 96**

Sertifikat prestaje da važi:

- 1) istekom perioda na koji je priznat;
- 2) ako se nosilac odrekne sertifikata, u kom slučaju sertifikat prestaje da važi sljedećeg dana od dana dostavljanja nadležnom organu izjave o odricanju;
- 3) ukidanjem dozvole za stavljanje u promet u skladu s posebnim propisom; i
- 4) ukoliko nije plaćena administrativna taksa za održavanje važenja sertifikata u skladu sa članom 97 ovog zakona.

Održavanje važenja sertifikata **Član 97**

- (1) Za održavanje važenja sertifikata plaća se administrativna taksa koja dopijeva za plaćanje na početku svake godine važenja sertifikata.
- (2) Taksa iz stava 1 ovog člana odnosi se na period od godinu dana koji počinje teći na dan i mjesec podnošenja prijave osnovnog patenta, počev od datuma prestanka njegovog važenja.
- (3) Ako je završni period trajanja sertifikata kraći od godinu dana, godišnja taksa plaća se za cijelu godinu.
- (4) Ako nosilac sertifikata ne plati godišnju taksu u skladu sa stavom 2 ovog člana, može je platiti u dodatnom roku od šest mjeseci pod uslovom da plati propisanu dodatnu taksu.
- (5) Nosilac sertifikata je dužan da plati godišnju taksu prvi put u roku od 60 dana od dana poziva nadležnog organa.

Objavljivanje Član 98

- (1) Podaci o prijavi za priznanje sertifikata, o priznatom sertifikatu, o odbacivanju ili odbijanju prijave za priznanje sertifikata, o prestanku važenja sertifikata, kao i podaci o produženju trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji odnosno o odbijanju prijave za produženje tog sertifikata, objavljuju se u službenom glasilu.
- (2) Sadržina podataka koji se objavljuju, u skladu sa stavom 1 ovog člana, uređuju se propisom Ministarstva.

Shodna primjena Član 99

Na pravnu zaštitu sertifikata shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o pravnoj zaštiti pronalazaka, ako odredbama čl. 87 do 98 ovog zakona nije drukčije određeno.

IX.OGLAŠAVANJE NIŠTAVIM

1.Oglašavanje ništavim priznatog patenta

Razlozi za oglašavanje ništavim Član 100

- (1) Zahtjev za oglašavanje patenta ništavim u cjelini ili djelimično, nadležnom organu može podnijeti svako zainteresovano pravno ili fizičko lice i državni tužilac.
- (2) Nadležni organ oglosiće ništavim patent za cijelo vrijeme trajanja patenta, ako utvrdi da:
  - 1) predmet zaštite nije pronalazak u smislu člana 5 stav 5 ovog zakona;
  - 2) pronalazak pripada kategoriji pronalazaka koji su izuzeti iz zaštite u smislu čl. 6 i 7 ovog zakona;
  - 3) pronalazak na dan podnošenja prijave patenta, odnosno na dan priznatog prava prvenstva, nije bio nov u smislu čl. 8 i 9 ovog zakona, ili nije imao inventivni nivo u smislu člana 10 ovog zakona, ili pronalazak nije industrijski primjenjiv u smislu člana 11 ovog zakona;
  - 4) pronalazak nije opisan potpuno i jasno u smislu člana 25 ovog zakona;
  - 5) je objavljenim patentom obuhvaćen sadržaj širi od sadržaja opisanog u prijavi patenta, ili ako je pravo priznato za izdvojenu prijavu čiji je sadržaj širi od sadržaja prvobitne prijave, kako je podnijeta, u kom slučaju ništavim će se oglositi samo dio rješenja kojim se priznaje zaštita šira od dozvoljene.

- (3) Ako osnov ništavosti utiče na patent samo djelimično, patent će biti ograničen odgovarajućom izmjenom zahtjeva i oglašen djelimično ništavim.
- (4) U postupku pred nadležnim organom koji se odnosi na valjanost patenta, nosilac patenta može da ograniči patent izmjenom zahtjeva, pri čemu će se postupak voditi na osnovu tako ograničenog patenta.
- (5) Postupak za oglašavanje patenta ništavim nadležni organ može sprovesti putem jednog od državnih patentnih zavoda države s kojom ima zaključen ugovor o saradnji.

Zahtjev za oglašavanje ništavim patenta **Član 101**

- (1) Zahtjev iz člana 100 stav 1 ovog zakona obavezno sadrži podatke o podnosiocu zahtjeva i o nosiocu patenta, naznačenje da se traži oglašavanje patenta ništavim, registarski broj patenta čije se oglašavanje ništavim traži, razloge zbog kojih se traži oglašavanje ništavim, potrebne dokaze, kao i dokaz o uplati administrativne takse i naknade posebnih troškova postupka.
- (2) Ako zahtjev za oglašavanje patenta ništavim nije sačinjen u skladu sa stavom 1 ovog člana, nadležni organ poziva podnosioca zahtjeva da u roku od dva mjeseca od dana prijema poziva otkloni navedene nedostatke.
- (3) Ako podnosilac zahtjeva ne otkloni nedostatke u roku iz stava 2 ovog člana, nadležni organ će odbaciti zahtjev.
- (4) Uredan zahtjev nadležni organ dostavlja nosiocu patenta i poziva ga da u roku od 30 dana od dana prijema poziva dostavi svoj odgovor.
- (5) Kada je to potrebno, nadležni organ poziva nosioca patenta da dostavi opis, patentne zahtjeve i crteže u izmijenjenom obliku, pod uslovom da predmet zaštite ne izlazi izvan sadržaja patenta kakav je priznat.
- (6) Na osnovu rezultata sprovedenog postupka nadležni organ može patent proglasiti ništavim, u cjelini ili djelimično ili odbiti zahtjev za oglašavanje patenta ništavim.
- (7) Ako nadležni organ utvrdi da patent koji je izmijenjen u postupku proglašenja ništavim, može da ostane na snazi, dužan je da prije donošenja odluke, o tome obavijesti stranke u postupku i pozove ih da u roku iz stava 2 ovog člana, podnesu obrazložene primjedbe ako nijesu saglasne s tekstom na osnovu kojeg namjerava da održi patent na snazi.
- (8) Ako su stranke saglasne s tekstom na osnovu kojeg nadležni organ namjerava da održi patent na snazi ili nijesu dostavile potrebnu dokumentaciju iz stava 5 ovog člana, nadležni organ poziva nosioca patenta da u roku od 60 dana od prijema poziva plati administrativnu taksu i naknadu posebnih troškova za štampanje novog patentnog spisa.
- (9) Ako administrativna taksa i naknada posebnih troškova iz stava 8 ovog člana ne budu plaćene, nadležni organ patent oglašava ništavim u granicama zahtjeva.
- (10) Sadržina podataka o oglašavanju patenta ništavim, koje nadležni organ objavljuje u službenom glasilu bliže se uređuju propisom Ministarstva.

2. Oglašavanje ništavim sertifikata

Razlozi za oglašavanje ništavim Član 102

- (1) Nadležni organ oglasiće ništavim sertifikat ako je:
  - 1) priznat protivno uslovima propisanim ovim zakonom;
  - 2) osnovni patent koji obuhvata predmet zaštite sertifikata prestao da važi u smislu čl. 82, 83 i 84 ovog zakona;
  - 3) osnovni patent koji obuhvata predmet zaštite sertifikata oglašen ništavim u cjelini ili djelimično, zbog čega proizvod za koji je sertifikat priznat više nije obuhvaćen patentnim zahtjevima ili ako nakon prestanka osnovnog patenta postoje razlozi koji bi takav poništaj opravdali.
- (2) Produženje trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji može se poništiti ako je odobreno suprotno odredbama člana 95 st. 3 do 5 ovog zakona.
- (3) Na oglašavanje ništavim sertifikata i produženja trajanja sertifikata priznatog za zaštitu lijekova za upotrebu u pedijatriji shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak za oglašavanje ništavim patenta.

X. GRAĐANSKO-PРАВNA ZAŠTITA PRAVA

Zahtjev za utvrđivanje prava na patent Član 103

- (1) Ako je protivno odredbama člana 12 ovog zakona prijavu patenta podnijelo neovlašćeno lice ili je patent priznat i upisan u Registar patenata na ime neovlašćenog lica, pronalazač ili njegov pravni sljedbenik, odnosno u slučajevima predviđenim ovim zakonom, poslodavac ili njegov pravni sljedbenik, može tužbom zahtijevati od suda da utvrdi da ima pravo na zaštitu određenog pronalaska, odnosno da ima pravo na zaštitu zajedno s licem koje je prijavilo taj pronalazak ili na čije je ime patent priznat.
- (2) Tužba se podnosi protiv lica koje je kao podnosilac prijave patenta odnosno nosilac patenta neovlašćeno upisano u Registar prijave patenata odnosno Registar patenata.
- (3) Tužba iz stava 1 ovoga člana može se podnijeti u roku od tri godine od dana objave patenta u službenom glasilu.
- (4) Ako tužilac dokaže da je neovlašćeno lice postupalo namjerno, tužba se može podnijeti za svo vrijeme trajanja zaštite patenta.

Obaveze suda, nadležnog organa, tužioca i zainteresovanih lica povodom zahtjeva za utvrđivanje prava na patent

Član 104

- (1) Sud je dužan da obavještenje o tužbi iz člana 103 stav 1 ovog zakona bez odlaganja dostavi nadležnom organu, radi upisa te činjenice u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata.
- (2) Tužilac je dužan da na poziv nadležnog organa plati administrativnu taksu za upis činjenice iz stava 1 ovog člana u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata.
- (3) Sud je dužan da pravosnažnu presudu povodom tužbe iz člana 103 stav 1 ovog zakona dostavi nadležnom organu i strankama u postupku, bez odlaganja.
- (4) Ako je tužilac uspio sa svojim zahtjevom iz člana 103 stav 1 ovog zakona, nadležni organ će upisati promjenu u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata i objaviti je u službenom glasilu.
- (5) Tužilac je dužan da na poziv nadležnog organa plati administrativnu taksu i naknadu troškova postupka za upis promjene iz stava 4 ovog člana u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata i objavu.
- (6) U slučaju iz st. 3 i 4 ovog člana licenca i druga prava koja su u korist trećih lica upisana u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata prestaju od dana upisa promjena u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata.
- (7) O prestanku licence i dugih prava iz stava 6 ovog člana nadležni organ je dužan da bez odlaganja pisanim putem obavijesti sticaoca licence i treća lica.
- (8) Sticalac licence i treća lica koja su u dobroj vjeri koristila svoje pravo ili su obavila ozbiljne pripreme za korišćenje svog prava mogu u roku od 3 mjeseca od prijema obavještenja iz stava 7 ovog člana zahtijevati od novog podnosioca prijave patenta odnosno nosioca patenta sticanje neisključive licence odnosno drugog prava pod tržišnim uslovima, ako to nije u suprotnosti s njegovim opravdanim interesima.
- (9) Bliža sadržina podataka koji se upisuju u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata i objavljuju u skladu sa st. 1 i 4 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Zahtjev za naznačenje pronalazača

Član 105

- (1) Ako protivno odredbama člana 13 ovog zakona pronalazač nije naveden ili je kao pronalazač navedeno lice koje to nije, pronalazač može tužbom od suda zahtijevati da utvrdi njegovo svojstvo pronalazača i da naloži upisivanje njegovog imena u prijavu patenta, odgovarajuće isprave i registre nadležnog organa, shodno ovom zakonu.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana se podnosi protiv lica koje je protivno članu 13 ovog zakona naznačeno kao pronalazač.
- (3) Tužba iz stava 1 ovoga člana može se podnijeti za svo vrijeme trajanja prava.
- (4) U slučaju smrti pronalazača, pravo na tužbu iz stava 1 ovog člana imaju njegovi nasljednici.

Obaveze suda, nadležnog organa, tužioca i zainteresovanih lica povodom zahtjeva za naznačenje pronalazača

Član 106

- (1) Sud je dužan da obavještenje o tužbi iz člana 105 stav 1 ovog zakona bez odlaganja dostavi nadležnom organu, radi upisa te činjenice u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata.
- (2) Tužilac je dužan da na poziv nadležnog organa plati administrativnu taksu za upis činjenice iz stava 1 ovog člana u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata.
- (3) Sud je dužan da pravosnažnu presudu povodom tužbe iz člana 105 stav 1 ovog zakona dostavi nadležnom organu i strankama u postupku, bez odlaganja.
- (4) Ako je tužilac uspio sa svojim zahtjevom iz člana 105 stav 1 ovog zakona, nadležni organ će promjenu pronalazača upisati u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata i objaviti u službenom glasilu.
- (5) Tužilac je dužan da na poziv nadležnog organa plati administrativnu taksu i naknadu troškova postupka za upis promjene iz stava 4 ovog člana u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata i objavu.
- (6) Bliža sadržina podataka koji se upisuju u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata i objavljuju u skladu sa st. 1 i 4 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Zahtjev za utvrđivanje i zahtjev za prestanak povrede

Član 107

- (1) Protiv lica koje je neovlašćenim vršenjem neke od radnji iz čl. 49 i 50 ovog zakona povrijedilo patent, nosilac patenta može tužbom kod nadležnog suda zahtijevati utvrđivanje povrede patenta.
- (2) Protiv lica iz stava 1 ovog člana nosilac patenta može tužbom zahtijevati prestanak povrede i zabranu takve ili slične povrede i ubuduće, pod prijetnjom plaćanja novčane kazne.
- (3) Protiv lica koje je preduzimanjem neke radnje prouzrokovalo ozbiljnu prijetnju da će patent biti povrijeđen u smislu čl. 49 i 50 ovog zakona, nosilac patenta može tužbom zahtijevati prestanak preduzimanja te radnje i zabranu povrede patenta, pod prijetnjom plaćanja novčane kazne.
- (4) Zahtjevi iz st. 1, 2 i 3 ovog člana mogu se postaviti i protiv lica koje u obavljanju svoje privredne djelatnosti pruža usluge koje se koriste u radnjama kojima se vrši povreda patenta, odnosno od kojih prijeti povreda patenta.
- (5) Tužbe iz st. 1 i 2 ovog člana mogu se podnijeti u roku od pet godina od dana izvršene povrede patenta.
- (6) Ako tužilac dokaže da je lice iz stava 1 ovog člana postupalo namjerno, tužbe iz st. 1 i 2 ovog člana mogu se podnositi za svo vrijeme trajanja zaštite patenta.

- (7) Tužba iz stava 3 ovog člana može se podnijeti u roku od pet godina od dana preduzimanja radnje od koje prijeti povreda patenta.

Zahtjev za oduzimanje i uništenje predmeta

Član 108

- (1) Protiv lica koje je neovlašćenim vršenjem neke od radnji iz čl. 49 i 50 ovog zakona povrijedilo patent, nosilac patenta može tužbom zahtijevati da se proizvodi kojima se vrši povreda patenta povuku iz prometa, oduzmu ili unište.
- (2) Mjeru iz stava 1 ovog člana nosilac patenta može da zahtijeva i u odnosu na alate, opremu i druge predmete koji se uglavnom koriste za proizvodnju ili stvaranje proizvoda kojima se vrši povreda patenta.
- (3) Mjere iz st. 1 i 2 ovog člana sud će odrediti na teret tuženog, osim ako postoje posebni razlozi da tako ne odluči.
- (4) Prilikom određivanja mjera iz st. 1 i 2 ovog člana sud će uzeti u obzir sve okolnosti slučaja, a naročito da one budu srazmjerne prirodi i intenzitetu povrede, kao i interese trećih strana.
- (5) Tužbe iz st. 1 i 2 ovog člana mogu se podnijeti u roku od pet godina od dana izvršene povrede.

Zahtjev za naknadu štete, uobičajenu naknadu i povraćaj stečenog bez osnova

Član 109

- (1) Nosilac patenta može od lica koje mu je neovlašćenim vršenjem neke od radnji iz čl. 49 i 50 ovog zakona prouzrokovalo štetu tužbom da zahtijeva naknadu štete, prema opštim pravilima o naknadi štete utvrđenim zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (2) Umjesto zahtjeva za naknadu štete iz stava 1 ovog člana, kada okolnosti slučaja to opravdavaju i ako je tuženi postupao neovlašćeno, nosilac patenta može tužbom da zahtijeva plaćanje naknade u iznosu koji je s obzirom na okolnosti mogao zahtijevati na osnovu ugovora o licenci, da je zaključen.
- (3) Ako dokaže da je tuženi postupao namjerno ili krajnjom nepažnjom, nosilac patenta tužbom može zahtijevati trostruki iznos naknade iz stava 2 ovog člana.
- (4) Protiv lica koje je bez osnova u pravnom poslu ili u zakonu preduzimanjem neke od radnji iz čl. 49 i 50 ovog zakona povrijedilo patent i time steklo korist, nosilac patenta može, bez obzira na krivicu tuženog, tužbom zahtijevati vraćanje ili nadoknadu vrijednosti ostvarenih koristi prema opštim pravilima o sticanju bez osnova u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (5) Tužbe iz st. 1 i 4 ovog člana mogu se podnijeti u rokovima koji su određeni zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (6) Tužbe iz st. 2 i 3 ovog člana mogu se podnijeti u roku od 3 godine, od dana kada je tužilac saznao za povredu i učinioca, odnosno najkasnije u roku od 5 godina, od dana kada je povreda učinjena.

Teret dokazivanja Član 110

U parničnom postupku koji se vodi zbog povrede patentom zaštićenog postupka za proizvodnju nove supstance, smatra se da je svaka jednaka supstanca ili supstanca jednakog sastava dobijena zaštićenim postupkom, dok suprotno ne dokaže osoba koja takvu supstancu ili kompoziciju proizvodi.

Zahtjev za objavljivanje presude Član 111

- (1) U slučajevima iz čl. 103 do 109 ovog zakona nosilac patenta može zahtijevati da pravosnažna presuda kojom je djelimično ili u cjelini usvojen tužbeni zahtjev bude objavljena u štampanom ili elektronskom mediju o trošku tuženog.
- (2) Sud će, u granicama tužbenog zahtjeva, odlučiti u kojem će sredstvu javnog informisanja presuda iz stava 1 ovog člana biti objavljena, kao i o obimu objavljivanja (u cjelini ili djelimično) presude.
- (3) Ako sud odluči da se objavi samo dio presude, odrediće, u granicama tužbenog zahtjeva, da se objavi najmanje izreka i prema potrebi dio presude iz kojeg je vidljiva vrsta povrede i lice koje je izvršilo povredu patenta.
- (4) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od pet godina od povrede patenta.
- (5) Ako tužitelj dokaže da je tuženi postupao namjerno, tužba iz stava 1 ovog člana se može podnijeti za sve vrijeme trajanja zaštite patenta.

Povreda patenta povodom kojeg nije donijeto utvrđujuće rješenje Član 112

- (1) Kada je nosilac patenta pokrenuo parnični postupak za zaštitu od povrede patenta povodom kojeg nadležni organ nije donio utvrđujuće rješenje iz člana 48 ovog zakona, sud će zastati s postupkom do donošenja takvog rješenja.
- (2) U slučaju povrede patenta povodom kojeg nadležni organ nije donio utvrđujuće rješenje, u vremenskom razdoblju od priznanja patenta pa do izdavanja utvrđujućeg rješenja iz člana 48 ovog zakona, sud će naložiti licu koje je neovlašćenim preduzimanjem neke od radnji iz čl. 49 i 50 ovog zakona nosiocu patenta prouzrokovalo štetu, da je nadoknadi uzevši u obzir sve okolnosti slučaja.

Privremene mjere zbog povrede patenta Član 113

- (1) Na zahtjev nosioca patenta koji učini vjerovatnim da je došlo do povrede patenta ili da prijete neposredna opasnost od povrede patenta, sud može da odredi privremenu mjeru koja je usmjerena na prestanak ili sprečavanje povrede, a naročito da naloži:
  - 1) protivniku obezbjeđenja da prestane odnosno odustane od činjenja kojima se vrši povreda patenta, a taj nalog sud može izreći i protiv posrednika čije usluge koriste treća lica da bi izvršila povredu patenta;
  - 2) privremeno oduzimanje ili povlačenje iz prometa proizvoda kojima se vrši povreda patenta odnosno alata, opreme i drugih predmeta koji se uglavnom koriste za proizvodnju ili stvaranje proizvoda kojima se vrši povreda patenta.
- (2) Na zahtjev nosioca patenta koji učini vjerovatnim da je došlo do povrede patenta prilikom obavljanja privredne djelatnosti u cilju pribavljanja privredne ili ekonomske koristi, i da mu zbog takve povrede prijete nenadoknativa šteta, pored privremenih mjera iz stava 1 ovog člana, sud može da naloži:
  - 1) oduzimanje pokretnih i nepokretnih stvari u svojini protivnika obezbjeđenja koje nijesu u neposrednoj vezi s povredom;
  - 2) zabranu raspolaganja sredstvima kod finansijskih institucija i raspolaganja drugom imovinom protivnika obezbjeđenja.
- (3) Radi određivanja i izvršenja privremenih mjera iz stava 2 ovog člana, sud može da naloži protivniku obezbjeđenja ili drugom licu koje raspolaže, bankarskim, finansijskim i drugim ekonomskim podacima da te podatke dostavi, ili da obezbijedi pristup drugim potrebnim podacima i dokumentaciji.
- (4) Sud je dužan da čuva tajnost podataka i dokumenata iz stava 3 ovog člana i zabrani svaku njihovu zloupotrebu.

Određivanje privremenih mjera bez obavještanja

Član 114

- (1) Privremene mjere iz člana 113 stav 1 ovog zakona, sud može da odredi i bez obavještanja protivnika obezbjeđenja ako nosilac patenta učini vjerovatnim da u slučaju obavještanja protivnika obezbjeđenja privremena mjera neće biti djelotvorna ili da prijete opasnost od nastanka nenadoknadive štete.
- (2) Privremene mjere iz člana 113 stav 2 ovog zakona, sud može da odredi i bez obavještanja protivnika obezbjeđenja ako nosilac patenta učini vjerovatnim da privremena mjera neće biti djelotvorna, ili da je s obzirom na naročito teške okolnosti povrede to potrebno.
- (3) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana sud će rješenje o privremenoj mjeri dostaviti protivniku obezbjeđenja odmah po njenom izvršenju.
- (4) Ako tužba nije podnesena, rok za podnošenje tužbe u cilju opravdanja privremene mjere ne može biti duži od 20 radnih odnosno 31 kalendarski dan, od dana dostavljanja rješenja o određivanju privremene mjere nosiocu patenta, u zavisnosti od toga koji rok kasnije ističe.
- (5) Odredbe člana 113 ovog zakona i ovog člana ne isključuju mogućnost određivanja privremenih mjera u skladu sa drugim odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje izvršni postupak.

Privremene mjere za obezbjeđenje dokaza

Član 115

- (1) Na zahtjev nosioca patenta koji učini vjerovatnim da mu je patent povrijeđen ili da prijeti neposredna opasnost od povrede patenta, sud može da odredi privremenu mjeru radi obezbjeđenja dokaza, a naročito da naloži:
  - 1) protivniku obezbjeđenja da izradi detaljan opis predmeta za koje nosilac patenta učini vjerovatnim da se njima vrši povreda patenta, sa ili bez uzimanja primjeraka tih predmeta;
  - 2) oduzimanje predmeta za koje nosilac patenta učini vjerovatnim da se njima vrši povreda patenta;
  - 3) oduzimanje proizvoda, alata, opreme i drugih predmeta koji su korišćeni za proizvodnju i distribuciju predmeta za koje nosilac patenta učini vjerovatnim da se njima vrši povreda patenta, kao i poslovne dokumentacije koja se na to odnosi.
- (2) Privremene mjere iz stava 1 ovog člana, sud može da odredi u hitnim slučajevima i bez obavještanja protivnika obezbjeđenja ako nosilac patenta učini vjerovatnim da u slučaju obavještanja protivnika obezbjeđenja privremena mjera neće biti djelotvorna ili da prijeti opasnost od nastanka nenadoknadive štete.
- (3) U slučajevima iz stava 2 ovog člana sud će rješenje o privremenoj mjeri dostaviti protivniku obezbjeđenja odmah po njenom izvršenju.
- (4) Ako tužba nije podnesena, rok za podnošenje tužbe u cilju opravdanja privremene mjere ne može biti duži od 20 radnih odnosno 31 kalendarski dan, od dana dostavljanja rješenja o određivanju privremene mjere nosiocu patenta, pri čemu je rok za podnošenje tužbe rok koji kasnije ističe.
- (5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana ne isključuju mogućnost određivanja privremenih mjera u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje izvršni postupak, kao i mjera za obezbjeđenje dokaza u skladu sa zakonom kojim se uređuje parnični postupak.

Pribavljanje dokaza u parničnom postupku

Član 116

- (1) Kad se jedna stranka u parničnom postupku za zaštitu patenta od povrede u skladu sa odredbama čl. 103 do 120 ovog zakona poziva na određeni dokaz i tvrdi da se on nalazi kod druge stranke ili pod njenom kontrolom, sud će tu stranku pozvati da podnese taj dokaz, u određenom roku.
- (2) Kada nosilac patenta kao tužilac u tužbi za zaštitu patenta od povrede u skladu sa odredbama čl. 103 do 120 ovog zakona učini vjerovatnim da je došlo do povrede patenta prilikom obavljanja privredne djelatnosti u cilju pribavljanja privredne ili ekonomske koristi, sud će na njegov zahtjev pozvati tuženog da u određenom roku dostavi bankarske, finansijske ili slične poslovne dokumente, isprave i druge dokaze koji se nalaze kod njega ili su pod njegovom kontrolom.

- (3) Kada stranka koja je pozvana da podnese dokaze iz st. 1 i 2 ovog člana negira da se dokazi nalaze kod nje ili pod njenom kontrolom, sud može radi utvrđivanja te činjenice da izvodi dokaze.
- (4) U pogledu prava stranke da uskrati podnošenje dokaza shodno se primjenjuju odredbe o uskraćivanju svjedočenja zakona kojim se uređuje parnični postupak.
- (5) Sud će, s obzirom na sve okolnosti, po svom slobodnom uvjerenju cijeniti od kakvog je značaja to što stranka kod koje se dokaz nalazi ili pod čijom se kontrolom dokaz nalazi neće da postupi po rješenju suda kojim joj je naloženo da podnese dokaz ili suprotno uvjerenju suda poriče da se dokaz nalazi kod nje ili pod njenom kontrolom.

Obaveza pružanja informacija

Član 117

- (1) Nositelj patenta koji je pokrenuo parnični postupak za zaštitu patenta od povrede može da zahtijeva dostavljanje podataka o porijeklu i distributivnim kanalima proizvoda kojima se vrši povreda patenta.
- (2) Zahtjev iz stava 1 može se podnijeti protiv:
  - 1) tuženog u parničnom postupku iz stava 1 ovog člana;
  - 2) lica koje u obavljanju svoje privredne djelatnosti posjeduje proizvode za koje nosilac prava učini vjerovatnim da se njima vrši povreda patenta;
  - 3) lica koje u obavljanju svoje privredne djelatnosti pruža usluge za koje nosilac prava učini vjerovatnim da se njima vrši povreda patenta;
  - 4) lica koja u obavljanju svoje privredne djelatnosti pruža usluge koje se koriste u radnjama za koje nosilac prava učini vjerovatnim da se njima vrši povreda patenta;
  - 5) lica koja je od lica iz tač. 1 do 4 ovog stava označeno kao lice koje učestvuje u proizvodnji ili distribuciji proizvoda ili pružanju usluga za koje nosilac prava učini vjerovatnim da se njima vrši povreda patenta.
- (3) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti kao zahtjev u parnici, tužba ili zahtjev za određivanje privremene mjere.
- (4) Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži naročito podatke o:
  - 1) imenima odnosno nazivima i adresama proizvođača i distributera, dobavljača i drugih prethodnih držalaca robe, kao i prodavaca na veliko i prodavaca na malo kojima je ta roba namijenjena;
  - 2) količinama proizvedenih, izrađenih, isporučenih, primljenih ili naručenih proizvoda, kao i cijenama ostvarenim za te proizvode.
- (5) Lice prema kojem je postavljen zahtjev iz stava 1 ovog člana može da odbije dostavljanje tih podataka iz razloga iz kojih se prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak može uskratiti svjedočenje.
- (6) Ako lice iz stava 5 ovog člana odbije dostavljanje podataka bez opravdanog razloga, odgovara za štetu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

- (7) Odredbe ovog člana ne isključuju primjenu čl. 115 i 116 ovog zakona, propisa o načinu korišćenja povjerljivih podataka u građanskim i kaznenim postupcima, propisa kojima se uređuje odgovornost za zloupotrebu prava na dobijanje podataka, kao i primjenu propisa kojima se uređuje obrada i zaštita ličnih podataka.

Alternativne mjere

Član 118

Na zahtjev tuženog u parničnim postupcima iz čl. 103 do 120 ovog zakona koji dokaže da nije postupao namjerno, sud može umjesto mjere koju je zahtijevao nosilac patenta odrediti plaćanje novčane naknade nosiocu patenta, ako bi izvršenje te mjere tuženom uzrokovalo nesrazmjernu štetu i ako se novčana naknada, s obzirom na sve okolnosti slučaja, može smatrati razumnom i zadovoljavajućom naknadom za povredu patenta.

Lica ovlašćena za podnošenje zahtjeva za zaštitu prava

Član 119

Pored nosioca patenta, odnosno lica koje ovlasti u skladu s opštim propisima o zastupanju, zaštitu patenta od povrede u skladu sa odredbama čl. 103 do 120 ovog zakona mogu zahtijevati sticalac isključive licence u mjeri u kojoj je stekao pravo iskorišćavanja patenta, kao i profesionalna organizacija za zaštitu prava koja ima pravo da zastupa nosioca prava intelektualne svojine u skladu sa zakonom.

Hitnost i primjena odredaba drugih zakona

Član 120

- (1) Postupci iz čl. 103 do 120 ovog zakona su hitni.
- (2) Na postupke zbog povrede prava iz čl. 102 do 120 ovog zakona u svim pitanjima koja nijesu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju parnični, odnosno izvršni postupak.
- (3) Troškovi postupaka iz čl. 103 do 120 ovog zakona naknađuju se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju parnični odnosno izvršni postupak.

XI.PROMET PRAVA

Ugovor o licenci i prenos prava

Član 121

- (1) Nosilac patenta ili podnosilac prijave patenta može ustupiti pravo korišćenja patenta ili prava iz prijave patenta na osnovu ugovora o licenci.

- (2) Nosilac patenta ili podnosilac prijave patenta može prenijeti patent ili prava iz prijave patenta u cijelini ili djelimično.
- (3) Ugovori iz st. 1 i 2 ovog člana su punovažni samo ako su sastavljeni u pisanoj formi.
- (4) Za zaključivanje ugovora o licenci ili ugovora o prenosu zajedničkog patenta potreban je pristanak svih nosilaca patenta odnosno podnosilaca prijave patenta.
- (5) Ugovor iz st. 1 i 2 ovog člana koji nije upisan u odgovarajući registar ne proizvodi pravno dejstvo prema trećim licima.
- (6) Na pitanja u vezi sa ugovorima iz st. 1 i 2 ovog člana koja nijesu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (7) Odredbe ovog člana odnose se i na zaključivanje ugovora o licenci i ugovora o prenosu prava iz sertifikata o dodatnoj zaštiti.

Zaloga, prinudno izvršenje i stečaj

Član 122

- (1) Patent, prava iz prijave patenta, kao i sertifikat o dodatnoj zaštiti mogu biti predmet zaloge na osnovu ugovora o zalozi i predmet prinudnog izvršenja.
- (2) Na zahtjev založnog povjerioca ili založnog dužnika založno pravo upisuje se u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata odnosno Registar sertifikata o dodatnoj zaštiti.
- (3) Sud koji sprovodi prinudno izvršenje dužan je da bez odlaganja obavijesti nadležni organ o pokrenutom prinudnom izvršenju na patentu radi upisa izvršenja u registre iz stava 2 ovog člana.
- (4) Upis izvršenja u registre iz stava 2 ovog člana sprovodi se na teret prinudnog izvršioca.
- (5) Kada je patent, pravo iz prijave patenta ili sertifikat o dodatnoj zaštiti dio stečajne mase, nadležni sud je dužan da obavijesti nadležni organ o pokrenutom stečajnom postupku radi upisa stečaja u registre iz stava 2 ovog člana.

Upis promjena u registre

Član 123

- (1) Prava iz prijave patenta, patent kao i sertifikat o dodatnoj zaštiti mogu biti prenijeti na drugo lice ili mogu biti predmet ugovora o licenci ili zalozi, predmet stečaja i sl.
- (2) Na zahtjev stranke, nadležni organ donosi rješenje o upisu promjena u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata koje nastupe nakon podnošenja prijave patenta ili nakon priznanja patenta.
- (3) Promjene iz stava 2 ovog člana objavljuju se u službenom glasilu nadležnog organa.
- (4) Postupak za upis u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata ugovora iz stava 1 ovog člana, kao i ostale promjene koje se odnose na podnosioca prijave patenta ili nosioca

patenta, njihovo objavljivanje u službenom glasilu, kao i plaćanje taksi i naknada posebnih troškova postupka uređuju se propisom ministarstva.

XII.POVJERLJIVI PRONALASCI

Povjerljiva prijava patenta

Član 124

- (1) Povjerljivom prijavom patenta smatra se prijava patenta podnijeta od strane fizičkog odnosno pravnog lica sa prebivalištem odnosno sjedištem u Crnoj Gori, kojom je prijavljen pronalazak od značaja za odbranu ili bezbjednost Crne Gore.
- (2) Prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se isključivo organu državne uprave nadležnom za poslove odbrane.

Postupak po prijavi

Član 125

- (1) Ako organ državne uprave nadležan za poslove odbrane u postupku ispitivanja podnesene prijave patenta utvrdi da je prijava izgubila svojstvo povjerljivosti, dostaviće prijavu patenta nadležnom organu.
- (2) Prijava patenta dostavljena nadležnom organu u skladu sa stavom 1 ovog člana, kao datum podnošenja zadržava dan kada je podnesena organu državne uprave nadležnom za poslove odbrane.

Postupak nakon priznanja patenta

Član 126

- (1) Ako organ državne uprave nadležan za poslove odbrane, poslije priznanja patenta za povjerljivi pronalazak, utvrdi da je taj pronalazak prestao da bude povjerljiv, dostaviće nadležnom organu spise predmeta koji se odnosi na taj pronalazak.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana nadležni organ će upisati patent u odgovarajući registar, objaviti podatke o priznatom pravu i nosiocu prava izdati odgovarajuću ispravu, u skladu sa ovim zakonom.

Pravo korišćenja

Član 127

- (1) Isključivo pravo da koristi povjerljivi pronalazak i da raspolaže tim pronalaskom ima organ državne uprave nadležan za poslove odbrane, odnosno unutrašnje poslove.
- (2) Za zaštićeni povjerljivi pronalazak pronalazač ima pravo na jednokratnu naknadu, bez obzira na to da li se pronalazak primjenjuje.

Objava povjerljivog pronalaska i zaštita u inostranstvu
Član 128

- (1) Povjerljivi pronalazak se ne objavljuje.
- (2) Zaštitu povjerljivog pronalaska u inostranstvu fizičko lice sa sjedištem odnosno pravno lice sa prebivalištem u Crnoj Gori može tražiti samo po odobrenju organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane.

XIII.PRONALASCI IZ RADNOG ODNOSA

Pojam pronalaska iz radnog odnosa
Član 129

Pronalaskom iz radnog odnosa smatra se pronalazak koji:

- 1) zaposleni stvori izvršavajući redovne radne obaveze ili posebno naložene zadatke u vezi sa naučno-tehničkim istraživanjem i razvojem, kao i pronalazak koji nastane u izvršavanju ugovora o istraživačkom radu zaključenog sa poslodavcem;
- 2) nije obuhvaćen tačkom 1 ovog stava, a koji zaposleni stvori u vezi s aktivnostima poslodavca ili korišćenjem materijalno-tehničkih sredstava, informacija i drugih uslova koje je obezbijedio poslodavac;
- 3) zaposleni stvori u roku od godinu dana od dana prestanka radnog odnosa, a koji bi, da je stvoren u toku radnog odnosa, bio pronalazak u smislu tač. 1 ili 2 ovog člana.

Pravo na zaštitu
Član 130

- (1) Pravo na zaštitu pronalaska iz člana 129 tačka 1 ovog zakona ima poslodavac, ako ugovorom između zaposlenog i poslodavca nije drukčije uređeno.
- (2) Ako je pronalazak iz radnog odnosa zaštićen na ime poslodavca, zaposlenom pripadaju moralna prava u vezi sa tim pronalaskom, kao i pravo na naknadu zavisno od efekata ekonomskog iskorišćavanja pronalaska.
- (3) Zaposlenom pripada pravo na naknadu iz stava 2 ovog člana i u slučaju kada poslodavac prenese pravo ili ustupi licencu za iskorišćavanje zaštićenog pronalaska na treće lice.

Dodatna prava
Član 131

- (1) Pravo na zaštitu pronalaska iz člana 129 tačka 2 ovog zakona ima zaposleni, s tim što poslodavac ima pravo ekonomskog iskorišćavanja pronalaska, uz obavezu da zaposlenom isplati naknadu u skladu sa ugovorom koji zakluče povodom tog pronalaska.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako pronalazak obuhvati neku od proizvodnih tajni poslodavca kod koga je pronalazač zaposlen, poslodavac ima pravo da spriječi objavljivanje

pronalska, uz obavezu da zaposlenom isplati naknadu, a zaposleni nema pravo da pronalazak prijavi radi zaštite.

Naknada zaposlenom **Član 132**

- (1) Kriterijumi za utvrđivanje visine naknade, način i vrijeme plaćanja naknade određuju se ugovorom kojim se uređuje radnopravni odnos između poslodavca i zaposlenog, posebnim ugovorom koji poslodavac i zaposleni zaključče povodom pronalaska ili opštim aktom.
- (2) U slučaju spora o visini, načinu i vremenu plaćanja naknade odlučuje nadležni sud, na zahtjev zaposlenog ili poslodavca, uzimajući u obzir doprinos tog pronalaska povećanju dobiti, odnosno stvaranju ušteda poslodavcu.
- (3) Zaposleni se ne može unaprijed odreći svog prava na naknadu.

Postupanje zaposlenog **Član 133**

- (1) Zaposleni koji stvori pronalazak u radnom odnosu dužan je da odmah po nastanku pronalaska poslodavcu podnese pisani izvještaj kojim ga obavještava o pronalasku.
- (2) Ako izvještaj iz stava 1 ovog člana ne sadrži propisane elemente, poslodavac će odrediti primjeren rok u kome zaposleni treba da otkloni nedostatke u izvještaju.
- (3) Sadržina izvještaja iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Obavještenje **Član 134**

- (1) Poslodavac je dužan da u roku od dva mjeseca od prijema urednog izvještaja iz člana 133 ovog zakona, zaposlenog u pisanoj formi obavijesti da li smatra da pronalazak pripada vrsti pronalazaka iz člana 129 tač. 1 ili 2 ovog zakona.
- (2) Ako zaposleni propusti da podnese poslodavcu izvještaj u smislu člana 133 ovog zakona, rok iz stava 1 ovog člana teče od dana saznanja poslodavca za pronalazak.

Podnošenje prijave **Član 135**

- (1) Ako je u pitanju pronalazak iz člana 129 tačka 1 ovog zakona, poslodavac je dužan da u obavještenju iz člana 134 ovog zakona obavijesti zaposlenog da li će podnijeti prijavu patenta.
- (2) Ako poslodavac izjavi, u skladu sa stavom 1 ovog člana, da će podnijeti prijavu patenta, dužan je da prije podnošenja prijave patenta upozna zaposlenog sa sadržinom prijave patenta, a u toku postupka po prijavi patenta i sa svim aktima nadležnog organa i sadržinom svih podnesaka prije njihovog podnošenja nadležnom organu.

- (3) Zaposleni je dužan da poslodavcu pruži sve informacije neophodne u postupku zaštite pronalaska.
- (4) Ako poslodavac ne želi da podnese prijavu patenta, a ocijeni da pronalazak ne obuhvata neku od proizvodnih tajni u smislu člana 131 ovog zakona, dužan je da o tome, u roku iz člana 134 ovog zakona, u pisanoj formi obavijesti zaposlenog koji ima pravo da navedeni pronalazak zaštiti na svoje ime.
- (5) Ako poslodavac odustane od već podnesene prijave patenta, dužan je da o tome u pisanoj formi obavijesti zaposlenog i na njega prenese prava iz prijave patenta.
- (6) U pogledu ekonomskog iskorišćavanja pronalazaka iz st. 4 i 5 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe čl. 131 i 138 ovog zakona.

Prava zaposlenog u slučaju propuštanja roka

Član 136

U slučaju propuštanja roka iz člana 134 ovog zakona, zaposleni ima pravo da navedeni pronalazak zaštiti na svoje ime.

Obaveze zaposlenog

Član 137

- (1) Zaposleni koji stvori pronalazak iz člana 129 tačka 2 ovog zakona ne može podnijeti prijavu patenta nadležnom organu prije prijema obavještenje iz člana 134 ovog zakona, odnosno prije isteka roka za davanje tog obavještenja.
- (2) Ako zaposleni iz stava 1 ovog člana odustane od već podnesene prijave patenta, dužan je da o tome u pisanoj formi obavijesti poslodavca i na njega prenese pravo iz prijave patenta.

Izjašnjenje poslodavca

Član 138

- (1) Poslodavac je dužan da u roku od šest mjeseci od dana prijema urednog izvještaja o pronalasku iz člana 133 ovog zakona obavijesti zaposlenog da li je zainteresovan za sticanje isključive licence u vezi sa primjenom pronalaska zaštićenog na ime zaposlenog.
- (2) Do isteka roka iz stava 1 ovog člana, zaposleni nema pravo da na treće lice prenese pravo na pronalazak ili da trećem licu ustupi licencu za iskorišćavanje pronalaska.

Otpočinjanje korišćenja pronalaska

Član 139

Korišćenje pronalaska iz radnog odnosa ne može otpočeti prije regulisanja pitanja naknade iz člana 132 ovog zakona, odnosno prije pravosnažnosti odluke nadležnog suda.

Obaveza čuvanja tajne

Član 140

- (1) Poslodavac i zaposleni dužni su da čuvaju tajnost pronalaska stvorenog u radnom odnosu dok prijava patenta ne bude objavljena ili pronalazak ne postane na drugi način dostupan javnosti.
- (2) Ako poslodavac istakne opravdani interes da se pronalazak ne objavljuje, obaveza zaposlenog da čuva tajnost pronalaska traje i nakon prestanka radnog odnosa kod tog poslodavca.

XIV.EVROPSKA PRIJAVA PATENTA I EVROPSKI PATENT

Proširenje dejstva evropskih patenata Član 141

- (1) Evropska prijava patenta i evropski patent koji su prošireni na Crnu Goru, pod uslovima određenim ovim zakonom, imaju isto pravno dejstvo kao i nacionalna prijava patenta i nacionalni patent.
- (2) U smislu stava 1 ovog člana i čl. 142 do 150 i člana 153 ovog zakona:
  - 1) "evropska prijava patenta" je prijava evropskog patenta podnijeta na osnovu Konvencije o evropskom patentu (u daljem tekstu: Konvencija), kao i međunarodna prijava podnijeta na osnovu Ugovora o saradnji u oblasti patenata (u daljem tekstu: Ugovor), za koje Evropski patentni zavod obavlja poslove kao naznačeni ili izabrani zavod i u kojoj je naznačena Crna Gora;
  - 2) "prošireni evropski patent" je evropski patent priznat od strane Evropskog patentnog zavoda na osnovu evropske prijave patenta za koju je zahtijevano proširenje na Crnu Goru;
  - 3) "nacionalna prijava patenta" je prijava patenta podnijeta nadležnom organu na osnovu ovog zakona;
  - 4) "nacionalni patent" je patent priznat na osnovu nacionalne prijave patenta.

Zahtjev za proširenje Član 142

- (1) Evropska prijava patenta i evropski patent priznat na osnovu te prijave biće prošireni na Crnu Goru na zahtjev podnosioca prijave.
- (2) Smatraće se da je zahtjev za proširenje iz stava 1 ovog člana podnjet sa svakom evropskom prijavom patenta podnijetom na dan ili nakon stupanja na snagu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske patentne organizacije o proširenju evropskih patenata (u daljem tekstu: Sporazum o proširenju).
- (3) Nadležni organ objaviće u službenom glasilu svaki zahtjev za proširenje, što je prije moguće, nakon prijema obavještenja od Evropskog patentnog zavoda da je plaćena propisana taksa za proširenje, ali ne prije isteka roka od 18 mjeseci od datuma podnošenja ili, ako je zatraženo pravo prvenstva, od najranijeg datuma prvenstva.
- (4) Zahtjev za proširenje može biti povučen u bilo koje vrijeme.

- (5) Zahtjev za proširenje smatra se povučenim ako propisana taksa za proširenje nije plaćena u roku ili ako je evropska prijava patenta konačno odbijena, povučena ili se smatra povučenom.
- (6) Nadležni organ će u službenom glasilu objaviti promjene iz st. 4 i 5 ovog člana, što je prije moguće, ako je zahtjev za proširenje već objavljen u skladu sa stavom 3 ovog člana.
- (7) Sadržina objave u skladu sa st. 3 do 6 ovog člana uređuje se propisom Ministarstva.

Taksa za proširenje

Član 143

- (1) Taksa za proširenje iz člana 142 ovog zakona, plaća se Evropskom patentnom zavodu u roku od šest mjeseci od datuma koji je u Evropskom patentnom biltenu naveden kao datum objavljivanja evropskog izvještaja istraživanja, ili, kada je to primjenjivo, u periodu za izvršenje radnji za stupanje u evropsku fazu međunarodne prijave iz člana 141 stav 2 tačka 1 ovog zakona.
- (2) Taksa za proširenje može biti plaćena u dodatnom roku od dva mjeseca od isteka roka iz stava 1 ovog člana, pod uslovom da se u tom roku plati u iznosu većem za 50%.
- (3) Na plaćanje taksi za proširenje shodno se primjenjuju pravila koja su utvrđena od Evropskog patentnog zavoda iz stava 1 ovog člana.
- (4) Takse plaćene u skladu sa stavom 3 ovog člana ne vraćaju se.

Dejstva evropskih prijava patenata

Član 144

- (1) Evropska prijava patenta kojoj je priznat datum podnošenja, istovjetna je urednoj nacionalnoj prijavi patenta sa pravom prvenstva zatraženim za evropsku prijavu patenta, bez obzira na ishod postupka po prijavi.
- (2) Objavljena evropska prijava patenta obezbjeđuje podnosiocu prijave jednaka prava kao i objavljena nacionalna prijava patenta, od datuma kad podnosilac prijave dostavi prevod patentnih zahtjeva objavljene evropske prijave patenta na crnogorskom jeziku licu koje koristi taj pronalazak u Crnoj Gori.
- (3) Ako je zahtjev za proširenje povučen ili se smatra povučenim, smatra se da evropska prijava patenta od početka nije imala dejstva iz stava 2 ovog člana.

Dejstva proširenih evropskih patenata

Član 145

- (1) Prošireni evropski patent, pod uslovima iz st. 2 do 6 ovog člana, obezbjeđuje, od datuma kad je od Evropskog patentnog zavoda objavljen podatak o priznanju evropskog patenta, jednaka prava kao i nacionalni patent u skladu sa ovim zakonom.
- (2) U roku od tri mjeseca od dana objavljivanja podataka o priznanju evropskog patenta, nosilac patenta je dužan da dostavi nadležnom organu prevod patentnih zahtjeva evropskog

patenta na crnogorskom jeziku i plati propisanu naknadu posebnih troškova objavljivanja i štampanja prevoda patentnih zahtjeva priznatog evropskog patenta.

- (3) Ako, kao rezultat postupka po prigovoru ili zahtjeva za ograničenje patenta izjavljenog Evropskom patentnom zavodu, evropski patent ostane na snazi sa izmijenjenim patentnim zahtjevima, nosilac patenta je dužan da, u roku od tri mjeseca od datuma objavljivanja podataka o odluci da evropski patent sa izmjenama ostaje na snazi, dostavi nadležnom organu prevod izmijenjenih patentnih zahtjeva na crnogorskom jeziku i plati propisanu naknadu posebnih troškova objavljivanja.
- (4) Ako tekst patentnih zahtjeva sadrži pozivanje na oznake koje se koriste na crtežima, ti crteži treba da budu priloženi uz prevod iz st. 2 i 3 ovog člana.
- (5) Nadležni organ je dužan da u službenom glasilu objavi svaki prevod blagovremeno podnijet u skladu sa odredaba st. 2 ili 3 ovog člana.
- (6) Ako prevod iz st. 2 ili 3 ovog člana nije podnijet blagovremeno ili propisana naknada posebnih troškova nije plaćena u određenom roku, prošireni evropski patent smatra se nevažećim od početka.
- (7) Prošireni evropski patent i prijava evropskog patenta od početka nemaju dejstvo iz stava 1 ovog člana i člana 144 stav 2 ovog zakona u obimu u kojem je patent poništen u postupku po prigovoru ili u postupku za centralno poništenje patenta ili je patent ograničen u postupku za ograničavanje pred Evropskim patentnim zavodom.
- (8) Nadležni organ donosi rješenje o upisu proširenog evropskog patenta u Registar patenata.
- (9) Podaci koji se objavljuju u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana uređuju se propisom Ministarstva.

Autentični tekst evropskih prijava patenata ili evropskih patenata

Član 146

- (1) Tekst evropske prijave patenta ili evropskog patenta sačinjen na jeziku postupka koji se vodi u Evropskom patentnom zavodu autentičan je u bilo kom postupku koji se vodi u Crnoj Gori.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, prevod dostavljen na osnovu člana 144 stav 2 ili člana 145 st. 2 i 3 ovog zakona smatra se autentičnim, osim u postupku oglašavanja ništavim, kada prijava ili patent na jeziku prevoda obezbjeđuje zaštitu koja je uža od zaštite koja je data na jeziku postupka.
- (3) Podnosilac prijave ili nosilac proširenog evropskog patenta može u bilo koje vrijeme podnijeti ispravljeni prevod patentnih zahtjeva evropske prijave patenta ili evropskog patenta.
- (4) Ispravljeni prevod patentnih zahtjeva objavljene evropske prijave patenta nema pravno dejstvo dok o tome ne bude obaviješteno lice koje u Crnoj Gori koristi pronalazak.
- (5) Ispravljeni prevod patentnog zahtjeva proširenog evropskog patenta nema pravno dejstvo dok nadležni organ ne objavi podatak da je prevod ispravljen, što je moguće prije, nakon plaćanja propisane naknade za objavljivanje.
- (6) Svako savjesno lice koje koristi ili je učinilo efektivne i ozbiljne pripreme za korišćenje pronalaska, a čije korišćenje ne bi predstavljalo povredu prava iz prijave ili patenta u prvobitnom prevodu, može nakon početka pravnog dejstva ispravljenog prevoda, nastaviti to korišćenje, u okviru svog posla ili za potrebe svog poslovanja, bez plaćanja naknade.

Prava ranijeg datuma

Član 147

- (1) Evropska prijava patenta za koju je plaćena taksa za proširenje i prošireni evropski patent imaju, u odnosu na nacionalnu prijavu patenta i nacionalni patent, ista dejstva u pogledu stanja tehnike kao i nacionalna prijava patenta i nacionalni patent.
- (2) Nacionalna prijava patenta i nacionalni patent imaju, u odnosu na prošireni evropski patent, isto dejstvo u pogledu stanja tehnike koji imaju u odnosu na nacionalni patent.

Istovremena zaštita

Član 148

Ako prošireni evropski patent i nacionalni patent imaju isti datum podnošenja ili, ako je zatraženo pravo prvenstva, a isti datum prvenstva je priznat istom licu ili njegovom pravnom sljedbeniku, nacionalni patent nema pravno dejstvo u mjeri u kojoj obuhvata isti pronalazak kao i prošireni evropski patent, od dana od kada je rok za podnošenje prigovora na evropski patent istekao, a prigovor nije podnjet, ili od dana od kada je u postupku po prigovoru donijeta konačna odluka da evropski patent ostaje na snazi.

Takse za održavanje proširenih evropskih patenata

Član 149

- (1) Takse za održavanje prava iz proširenog evropskog patenta plaćaju se nadležnom organu za godine koje slijede nakon godine u kojoj je objavljen podatak o priznanju evropskog patenta.
- (2) Na plaćanje takse za održavanje prava iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe člana 141 stav 2 Konvencije.

Primjena Konvencije

Član 150

Na evropsku prijavu patenta i prošireni evropski patent, ne primjenjuje se Konvencija i propisi donijeti za njenu primjenu ako drukčije nije propisano ovim zakonom.

XV. MEĐUNARODNA PRIJAVA NA OSNOVU UGOVORA O SARADNJI U OBLASTI PATENATA

Primjena Ugovora o saradnji u oblasti patenata

Član 151

- (1) Međunarodna prijava je prijava koja se podnosi u skladu sa Ugovorom.

- (2) Svako pozivanje na Ugovor u ovom zakonu smatra se istovremeno i pozivanjem i na Pravilnik za primjenu Ugovora.

Organ primalac međunarodnih prijava

Član 152

- (1) Međunarodna prijava podnosi se Međunarodnom birou Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu kao organu primaocu u skladu sa Ugovorom.
- (2) Međunarodna prijava može se podnijeti i nadležnom organu kao prijemnom zavodu ako je podnosilac prijave državljanin Crne Gore ili fizičko lice koje u Crnoj Gori ima odobreno stalno nastanjenje ili pravno lice koje ima sjedište u Crnoj Gori.
- (3) Za podnošenje međunarodne prijave iz stava 2 ovog člana plaća se administrativna taksa i naknada posebnih troškova postupka za prosljeđivanje Međunarodnom birou, u rokovima predviđenim Pravilnikom za primjenu Ugovora i Administrativnim uputstvima prema Ugovoru.
- (4) Način podnošenja prijave iz stava 2 ovog člana uređuje se propisom Ministarstva.

Evropski patentni zavod kao naznačeni ili izabrani zavod

Član 153

Međunarodna prijava u kojoj je Crna Gora u skladu sa Ugovorom, naznačena ili izabrana radi priznanja nacionalnog patenta smatra se zahtjevom za proširenje evropskog patenta na Crnu Goru u smislu ovog zakona, a Evropski patentni zavod djelovaće kao naznačeni ili izabrani zavod u skladu sa Ugovorom.

Evropski patentni zavod kao organ za međunarodno pretraživanje i međunarodno prethodno ispitivanje

Član 154

Evropski patentni zavod postupa kao organ za međunarodno pretraživanje i prethodno ispitivanje međunarodnih prijava podnijetih u skladu sa članom 152 ovog zakona.

XVI. REGISTAR ZASTUPNIKA

Uslovi za zastupanje i upis u Registar zastupnika

Član 155

- (1) U Registar zastupnika mogu se upisati fizička lica koja su crnogorski državljani, sa prebivalištem na teritoriji Crne Gore, sa znanjem jednog svjetskog jezika, i koji se zastupanjem bave u vidu zanimanja i ispunjavaju jedan od sljedećih uslova:
- 1) imaju završen pravni fakultet ili fakultet tehničke struke i položen poseban stručni ispit pred nadležnim organom;

- 2) imaju završen pravni fakultet ili fakultet tehničke struke i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima patenata u nadležnom organu.
- (2) U Registar zastupnika mogu se upisati pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori koja zapošljavaju najmanje jedno lice sa završenim pravnim fakultetom i jedno lice sa završenim fakultetom tehničke struke koja ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana.
- (3) Za upis u Registar zastupnika plaća se propisana administrativna taksa.
- (4) Stručni ispit iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom nadležnog organa.
- (5) Program i način polaganja stručnog ispita, sastav komisije, visinu naknade troškova polaganja stručnog ispita i sadržaj Registra zastupnika utvrđuje se propisom Ministarstva.

Brisanje zastupnika iz Registra zastupnika

Član 156

Zastupnik se briše iz Registra zastupnika:

- 1) na lični zahtjev;
- 2) ako mu se pravosnažnom odlukom suda zabrani obavljanje djelatnosti zastupanja; i
- 3) ako je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od šest mjeseci, o čemu je dužan da obavijesti nadležni organ.

XVII. NADZOR

Organi nadležni za inspekcijski nadzor

Član 157

- (1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa koji su donijeti na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora.

Postupak inspekcijskog nadzora

Član 158

- (1) Na pitanja inspekcijskog nadzora koja ovim zakonom nijesu posebno uređena primjenjuju se odredbe zakona kojim je uređen inspekcijski nadzor.

- (2) Postupak inspekcijskog nadzora pokreće se po službenoj dužnosti ili na pisani zahtjev nosioca patenta (u daljem tekstu: zahtjev) ili lica koja ima njegovo ovlaštenje za podnošenje zahtjeva na osnovu opštih pravila o zastupanju.
- (3) Zahtjev iz stava 2 ovog člana može biti pojedinačan, kada se odnosi na određenu vrstu i količinu robe, ili opšti, kada se odnosi na sve količine određene robe za određeni vremenski period.
- (4) Zahtjev iz stava 1 ovog člana mora naročito da sadrži podatke na osnovu kojih se može identifikovati roba kojom se vrši povreda patenta, kao i dokaz da je podnosilac zahtjeva nosilac patenta, a ako se radi o opštem zahtjevu i vremenski period na koji se zahtjev odnosi.

Član 159

Obezbjeđenje, troškovi postupka i naknada štete

- (1) Kada se u postupku inspekcijskog nadzora ocijeni da je izvršena povreda patenta, nadležni inspektor je dužan da preduzme upravne mjere i radnje koje su uređene zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.
- (2) Ako ocijeni da je obzirom na okolnosti slučaja to opravdano, nadležni inspektor može, u postupku pokrenutom po zahtjevu, određivanje mjera iz stava 1 ovog člana usloviti davanjem odgovarajućeg obezbjeđenja podnosioca zahtjeva u svrhu naknade troškova čuvanja privremeno oduzete robe ili štete koja nastane zbog propusta podnosioca zahtjeva ili neosnovanog oduzimanja predmeta.
- (3) Troškovi postupka pokrenutog po zahtjevu nosioca patenta koji se povoljno okončao po subjekat nadzora padaju na teret podnosioca zahtjeva.
- (4) Nadležni inspektor nije odgovoran za naknadu štete koja nastane zbog neosnovanog privremenog oduzimanja robe po zahtjevu nosioca prava.
- (5) Ukoliko se utvrdi da je roba po zahtjevu nosioca prava oduzeta neosnovano, podnosilac zahtjeva dužan je da vlasniku robe, odnosno licu od kojeg je roba oduzeta nadoknadi štetu zbog privremenog oduzimanja robe.

XVIII.KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 160

- (1) Novčanom kaznom od 1.500 Eur-a do 20.000 Eur-a kazniće se za prekršaj pravno lice koje bez saglasnosti:
  - 1) proizvodi, upotrebljava, nudi na prodaju, stavlja u promet, izvozi, uvozi ili skladišti u navedene svrhe proizvod koji je izrađen prema zaštićenom pronalasku (član 49 tačka 1);

- 2) primjenjuje postupak koji je zaštićen patentom (član 49 tačka 2);
  - 3) nudi postupak koji je zaštićen patentom (član 49 tačka 3);
  - 4) proizvodi, nudi, stavlja u promet, upotrebljava, izvozi, uvozi ili skladišti za te svrhe proizvod direktno dobijen postupkom koji je zaštićen patentom (član 49 tačka 4);
  - 5) nudi i isporučuje proizvode koji čine bitne elemente pronalaska licima koja nijesu ovlašćena za korišćenje tog pronalaska, ako je ponuđaču ili isporučiocu poznato ili mu je iz okolnosti slučaja moralo biti poznato da je taj proizvod namijenjen za primjenu tuđeg pronalaska (član 49 tačka 5).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 Eur-a do 2.000 Eur-a.
  - (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.300 Eur-a do 6.000 Eur-a.
  - (4) Predmeti koji su pretežno bili namijenjeni ili korišćeni za izvršenje prekršaja ili koji su nastali izvršenjem prekršaja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, oduzeće se i uništiti, bez obzira da li su svojina učinioca.

XIX.PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Priznata prava Član 161

- (1) Patente, registrovane i upisane u Registar patenata Zavoda za intelektualnu svojinu Srbije i Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod SCG) do 3. juna 2006. godine, odnosno u Registar patenata Zavoda za intelektualnu svojinu Srbije (u daljem tekstu: Zavod Srbije) prije 28. maja 2008. godine, za koje je nadležni organ izdao uvjerenja o važenju patenta u formi zabilješke na kopiji uvjerenja izdatog od strane Zavoda SCG, odnosno Zavoda Srbije i za koje su nosioci prava plaćali taksu za održavanje nadležnom organu, kao i patente, za koje su njihovi nosioci samo plaćali taksu za održavanje prava u Crnoj Gori, nadležni organ će upisati u Registar patenata bez podnošenja posebnog zahtjeva, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i nosiocu patenta izdati rješenje o upisu.
- (2) Patent iz stava 1 ovog člana, za koje nosioci prava nijesu plaćali taksu za održavanje u Crnoj Gori važe u Crnoj Gori ako njihovi nosioci podnesu zahtjev za upis u Registar patenata, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i plate propisanu taksu održavanja u skladu sa propisom kojim se uređuju administrativne takse.
- (3) Patente iz stava 2 ovog člana, nadležni organ će upisati u Registar patenata u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva pod uslovom da je plaćena propisana administrativna taksa i nosiocu patenta izdati rješenje o upisu.
- (4) Pravo na patent iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje se na osnovu uvjerenja Zavoda Srbije.

Priznata prava po osnovu prijave evropskog patenta i evropskih patenata

Član 162

- (1) Evropski patenti sa dejstvom u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora, odnosno u Republici Srbiji, registrovani na osnovu prijave evropskog patenta podnijete do 3. juna 2006. godine, ili kasnije, ali prije stupanja na snagu Sporazuma o saradnji i proširenju između Crne Gore i Evropske patentne organizacije za koje su njihovi nosioci platili taksu održavanja nadležnom organu, važe u Crnoj Gori, bez podnošenja posebnog zahtjeva za upis u Registar patenata.
- (2) Evropski patenti sa dejstvom u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora, odnosno u Republici Srbiji, registrovani na osnovu prijave evropskog patenta podnijete do 3. juna 2006. godine, ili kasnije, ali prije stupanja na snagu Sporazuma o saradnji i proširenju između Crne Gore i Evropske patentne organizacije za koje je nadležnom organu podniet zahtjev za upis u Registar patenata do stupanja na snagu ovog zakona i za koje je plaćena taksa održavanja, upisaće se u Registar patenata u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Evropske patente iz st. 1 i 2 ovog člana nadležni organ će upisati u Registar patenata u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i nosiocu patenta izdati rješenje o upisu.
- (4) Evropski patenti sa dejstvom u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora, odnosno u Republici Srbiji, registrovani na osnovu prijave evropskog patenta podnijete do 3. juna 2006. godine, ili kasnije, ali prije stupanja na snagu Sporazuma o saradnji i proširenju između Crne Gore i Evropske patentne organizacije za koje njihovi nosioci nijesu podnijeli zahtjev nadležnom organu ni platili taksu održavanja do stupanja na snagu ovog zakona, važe u Crnoj Gori pod uslovom da njihovi nosioci u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona podnesu zahtjev za upis u Registar patenata i plate taksu održavanja.
- (5) Uz zahtjev iz stava 4 ovog člana prilaže se prevod patentnih zahtjeva podnijetih Zavodu SCG, odnosno Zavodu Srbije i original uvjerenja Zavoda Srbije, kao i dokaz o plaćenju taksi, u skladu sa propisom o administrativnim taksama.
- (6) Pravo na evropski patent utvrđuje se na osnovu rješenja o upisu u Registar patenata Zavoda SCG, odnosno Zavoda Srbije ili uvjerenja Zavoda Srbije.

Važeći patenti

Član 163

Registrovani patenti koji važe do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostaju i dalje na snazi i na njih će se primenjivati odredbe ovog zakona.

Započeti postupci

Član 164

Postupci započeti po Zakonu o patentima ("Službeni list CG, broj 66/08), do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po tom zakonu.

Rok za donošenje podzakonskih akata
Član 165

- (1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se Uredba o postupku za pravnu zaštitu pronalazaka („Službeni list SCG“, broj 62/04), ako nije u suprotnosti sa ovim zakonom.

Odložena primjena
Član 166

Odredbe člana 54 stav 2, čl. 62 do 76, čl. 87 do 99 i člana 102 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja
Član 167

- (1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o patentima ("Službeni list CG", broj 66/08).
- (2) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 4 stav 1 tačka 7 i član 24 Zakona o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine („Službeni list RCG", broj 45/05), član 45 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", broj 40/11), i čl. 3 do 5 i čl. 15 do 20 Uredbe o obezbjeđivanju primjene prava iz oblasti intelektualne svojine („Službeni list RCG", broj 61/07 i "Službeni list CG", broj 70/08).

Stupanje na snagu
Član 168

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".